

sus, apud Augustam more regio pascha celebravit, atque non multo post pro adipiscendo honore imperiali ac Romanorum regno, *Italiam* iturus, *Triburiam* devenit; ibique sub multo populi conventu, ordinatis sapientissimè rebus, iter destinatum, una comitante Regina, aggreditur; filiamq; unicam unice dilectam, dilecta ac adoptivæ sibimet sorori, *Adelheidæ* videlicet *Abbatissæ*, nutriendam transmittunt. Mox quoque, percepto Dominæ *Beatricis* adventu, præfata Imperialis Abbatissa, *Trobiki* cum suis occurrent, lata *Quidelingeburgensem metropolim* secum duxit. Quo vero honore, ut regiam decuit prolem; quoque caritatis affectu; quave diligentia ab ipsa ac sanctimonialibus, in loco præmemorato consistentibus, omnibusque sibi subditis suscipiatur ac postmodum nutriatur; vel qua morum, verborum actuumque indole, per singula ætatis incrementa, profecerit, scire aut facundia in dicendo nulla suppetit. Qua namque laude proferam, quod inter prima.

XXV.

ANNALES ANTIQVI

CORBEIÆ SAXONICÆ

subinde continuati.

DCCCXV. Kal. Iul. in solemni curia, quam in *Patherbrun* habuit *Lothewicus*, Karuli F. fundatio *Corbeia* Saxonicæ, ob votum patris & laudabilem pietatem Regis, decreta & cœpta est.

DCCCXVI. Iunior *Adelartus*, Abba veteris Corbeia in saltu fabricare cœpit ad similitudinem aureæ Corbeia, Ordinis S. P. N. Benedicti.

DCCCXVII. Tres stellæ fulgebant in hoc novo cœlo Saxonico, *Adelartus*, *Werinus*, & *Ansgarius*, qui errantibus in tenebris viam monstrabant ad cœlum.

DCCCXVIII. Ferbuit religio in loco tenui & solitudine sylvestri.

DCCCXIX. Circa finem anni magnus factus terror & confusio à tempestate insolita.

DCCCXX. Fratres seniora sperantes acrius & ardentius sacra curabant.

DCCCXXI. Verum summam eorum penuriam, ad majorem sui gloriæ, divina ordinabat providentia. *Castus*, Abba cœnobii in *Visbecci*, cum omnibus suis, sub Regia defensione & emunitatis tuitione recipitur.

DCCCXXII. Fratres de saltu ex *Hechi* migrant partim ad *Wisarah*, &, secundum primi Fundatoris nostri Karuli intentionem, in villa *Huxori* fabricare cœperunt, in honorem Dei & B. Stephani, primi Martyris N. T; consecrante anteal locum *Bathurato*, Episcopo in *Patherbrun*, VIII. Kal. Sept.

DCCCXXIII. Primus autor & Abba hujus Corbeia ad *Wisarah* est *Adelartus senior*, consanguineus Karuli & Lothewici, exul nuper, nunc cum Rege reconciliatus, Vir sanctus & utilis.

DCCCXXIV. In ligneo templo omnia vasa Dei aurea cum admiratione Saxoniarum.

DCCCXXV. Sub bono enim Pastore grex Domini auctus & adamatus est miserabiliter.

DCCCXXVI. *Lothewicus Rex*, una cum *Lothario* suo, monasterio donat capellam in *Heresburg* cum omnibus rebus. *Adelartus* noster obit in bona senectute. Succedit (*) frater eius *Werinus*, nobilis Francus.

DCCCXXVII. *Ansgarius* Apostolatus munus subiit cum fratre *Auberto*, desideratus a *Heriolo* Rege converso. *Thiagrinus* noster fit Episcopus in *Halversted*.

DCCCXXVIII. Bona cum religione & cœtu fratrum crevère in immensum.

DCCCXXIX. *Werinus* Abba ex periculo morbo, ob votum S. Laurentio factum, feli-citer reconvalescit.

DCCCXXX. *Hildwinus*, Abba S. Dionysii, pro salutari pœnitentia missus est *Corbeiam*. *Werinus* Lothewico Regi semper fidelis: confirmatur traditio regiæ villæ *Huxori*, cum omnibus finibus & appertinentiis, facta *Adelarto* in perpetuum.

DCCCXXXI. *Ansgarius* noster Episcopus in *Hammaborg* designatur à Rege Lothewico, & *Gaubertus* in *Svecia*.

DCCCXXXII. Accipit monasterium pïscationem in *Wisarah*, in pago *Wimodia*, cum XXXII familiis. *Nitbarts* noster primus in *Svecia* Martyr.

DCCCXXXIII. Mercatio publica cum jure monetandi datur ab eodem Lothewico: item facultas coquendi salem in DUCATU *Buthinveldio*.

DCCCXXXIV.

(*) VVerinus non fuit frates Adelarti, qui Francus erat, ipse Saxo filius Ecberti & Idæ.

DCCCXXXIV. Cella *Mepia*, cum omnibus suis rebus à *Werino* acquiritur, & *Sulbich* ac *Hemlion*, villa regia. *Geroltus*, nobilis Francus, monasterium intrat spreta vanitate mundi. *Ansgarius* noster nunc constituitur *Episcopus in Hammaborg*, consecrantibus eum *Drogone Metensi*, *Ebbone Rhemensi*, *Heddone Treveriensi* &c.

DCCCXXXV. *Walo*, Adelarti nostri frater, carnalis & spiritualis, in Corbeia aurea Abba, moritur.

DCCCXXXVI. Sanctum *Viti* corpus fertur in Corbeiam ex Francia: & ex eadem *S. Liborius* ei Patherbrun. Qui thesaui omnium Regum mortalium thesauris pretiosiores sunt.

DCCCXXXVII. *S. Meynolphus* monasterium Sanctimonialium fundat in *Bödeke*. Confrater noster *Athaloltus* vir totus spiritualis, moritur Id. Maji, quem diem *S. Vitus* in somnio apparet in prædixerat, dicens simul horam emortualem. Et ita factum est.

DCCCXXXVIII. *Adila*, proba matrona multa contulit monasterio in *Osthov*, *Openbem* & *Wachenbem*, firmante omnia Lothewico Rege.

DCCCXXXIX. *Preratbertus*, Commonachus noster, claruit pietate & doctrina, à *Bathurato* Episcopo in Patherbrun valde dilectus.

DCCCXL. Obiit *Tbiagrinus*, confrater (*) noster, *Episcopus in Halversted*, *S. Liutgeri* nepos.

DCCCXLI. Nobilis vir *Eisco* villam suam *Kastinaca* dedit SS. Martyribus Stephano & Vito in Corbeia.

DCCCXLII. Villa nostra *Gadelbem* conflagravit per culpam pueri furiosi.

DCCCXLIII. *Hildibodo* Decanus noster moritur: *Preratbertus* Lector eximium librum scripsit de fide, spe & caritate. *Ovo*, Magister caritatum, in Abbam promotus est.

DCCCXLIV. Totam Insulam *Rugatensem* ob victoram, per intercessionem S. Viti Martyris nostri impetratum, *Lotharius* (**) eidem Sancto in Corbeia, cum omnibus rebus suis, tradit in perpetuum.

DCCCXLV. *Lothericus junior* Rex confirmat privilegia nostra, datque simul liberam potestatem eligendi ex congregazione nostra Abbam secundum regulam S. P. N. Benedicti. Idem Rex dedit mansos multos in *Hemlio* & in pago *Guorringo*, cum omnibus rebus suis. *Ansgarius* noster fit simul *Episcopus Bremensis*, quas duas parochias administravit fideliter.

DCCCXLVI. *Deddo*, religiosus Pater, à *Werino* ad *Nortmannos* missus cum *Aiboldo* nostro. Schola maximè floruit cum incremento Saxoniz.

DCCCXLVII. Pius *Meynolphus* moritur, multis miraculis clarus.

DCCCXLVIII. *Heloco* fit Lector, & *Helmricus* Præpositus: *Werinus* Abba, tam in spiritualibus quam temporalibus, commissis sibi (***) duobus monasteriis fideliter prospexit, apud omnes acceptus.

DCCCXLIX. *Alfredus*, Commonachus noster, fit *Episcopus in Hilleshem*, vir Deo & omnibus carus.

DCCCL. Sepultus in capella nostra ad muros *Florianus de Velhusen*, Gerlonis, Commonachi nostri, pater, benignus monasterii benefactor. Quiescat in pace!

DCCCLI. *Gieso de Bottezen* conversus omnia sua S. Stephano & S. Vito tradidit.

DCCCLII. Multa bona à fidelibus Christi Monasterio & FF. acquisivit *Werinus*, laudabilis Abba.

DCCCLIII. *Lothericus junior* Rex omnes donationes *Corbeiensem* & *Herivortiensum* confirmat perpetuo. *Bunico* noster ad Prælaturam vocatus, maluit in cella sua Deo servire quam super alios cum periculo animæ sua dominari.

DCCCLIV. *Ramwartus* noster, Capellanus Episcopi in *Mindin*, propter obitum Antistitis ad chorum suum reversus, fit Capellanus *Werini*.

DCCCLV. *Lothericus junior* Rex, cellam *Visberci* in Diœcesi *Mindinenſi* tradit monasterio nostro cum jure perpetuo. In summo flore & dignitate constituta *Corbeia* per Dei gratiam & fidelitatem ac industriam *Werini*.

DCCCLVI. Verum optimus pater mox febri acutâ peremptus anno sedis suæ XXX. cum iuctu omnium, postquam ante a nervousum sermonem ad totam congregationem suam habuisset. Deus miserere ejus, ut quiescat anima in pace!

DCCCLVII. Successit *Adelgarius*, Adelgarii, postea Bremenensis Episcopi, frater, qui spe-
Etabilem habuit conventum.

DCCCLVIII. *Abbo*, Camerarius noster, in flumine periit, ex itinere suo *Hilleshem* ad Matrem suam reversurus. Creverat fluvius iste ex perpetuis pluviis, & incautum absorpsit.

DCCCLIX. Mortuus *Vicinus* noster *Episcopus Bathuratus*. Quiescat in pace! Successit *Luithebartus* Saxo. Anno fit Decanus: *Alfgerns* vero Abba: & paulò post *Othalius* Lector alio in loco.

(*) Fuit VVerthinensis, non Corbeiensis.

(**) Imò Ludovicus Germanicus Lotharii frater.

(***) Corbeiensi & Herevordenfi.

DCCCLX. S. Virgo *Pusinna* ex Francia in *Herivortiense* monasterium fertur cum magno jubilo Saxoniæ. Solempni processioni *Luitbebartus* Episcopus & *Adelgarius* noster interfuerunt cum singulari devotione. *Rembertus* noster fit Pastor in *Ripen*. Omnia succedunt feliciter.

DCCCLXI. *Waltericus* Commonachus fit Lector in monasterio S. Petri in *Erpenesburt*; mox autem Abba in alio monasterio, vir devotus, doctus, & pauperum refugium.

DCCCLXII. *Emico*, Aquilicampensis, *Huolti* nostri frater carnalis, multas dedit eleemosynas liberaliter, ut animæ eius bene sit!

DCCCLXIII. *Adelgarius* noster fundat Ecclesiam S. Pauli prope *Corbeiam*, *Negenkerken*, diectam, quam *Luitbebartus* Episcopus consecravit.

DCCCLXIII. Intulit eidem Ecclesiæ reliquias S. *Luitrudis* Virginis, & alias undique collectas.

DCCCLXV. Sepulturam in monasterio sibi emit *Hildeboltus de Beuern*, Folethagi nostri avunculus.

DCCCLXVI. *Rembertus* noster fit Episcopus, & succedit *Ansgario* nostro: induit tamen prius sacrum habitum in monasterio nostro, sumens secum *Adelgarii* nostri Fratrem, successorem postea in parochia *Bremensi*.

DCCCLXVII. *Lothewicus* junior devotionem suam habuit in monasterio nostro, laudans disciplinam regularem Fratrum, imo dicens: *nullam beatiorem vitam esse, quam Monachorum Deo semper famulantum*. Ex *Corbeia* ivit cum *Adelgario* *Herivortium*, sanctitatem Sanctorum admirans.

DCCCLXVIII. Interfuit *Adelgarius* noster Concilio *Wormatiensi*, in quo fundatio Monasterii in *Herzen* confirmatur sollempniter.

DCCCLXIX. Divina lux in ipsa vigilia S. *Viti* collustrabat cellam, in qua victualia nostra.

DCCCLXX. *Manno de Lutborst* in campo prope *Huxori* noctu innocenter occisus, ad preces fratris sui *Alferici*, Commonachi nostri, in Monasterium delatus, & ibi humatus est. *Ansgarius* noster moritur dysenteriâ.

DCCCLXXI. *Eccerius* ex milite fit Confrater noster & obsequens filius, antea ferus homo. Obis Decanus novæ Ecclesiæ.

DCCCLXXII. Interfuit *Adelgarius* cum aliis sollempni consecrationi Ecclesiæ *Hilleshemensis* ab *Alfredo* Commonacho nostro, Episcopo ibidem, constructæ. *Adrianus* Papa omnia Corbeiensia [privilegia] confirmat. Tres turres templi nostri constructæ sunt.

DCCCLXXIII. Acquiritur Præpositura *Litzich*, ex donatione *Lothewici* Regis. Confirmatur fundatio Monasterii Sanctimonialium in *Essen*, quam fecit *Alfredus* noster Regia prorsus magnificentiâ. *Lothewicus Rex* *Corbeiam* immunem reddidit à decimis Episcopalibus.

DCCCLXXIV. *Georg. de Lobren* obtulit filium suum *Baddonem* cum magna eleemosyna, receptus à Congregatione nostra cum tota familia sua in fraternitatem.

DCCCLXXV. In transitu pernoctavit *Luitbebartus* Episcopus in Monasterio nostro, perbenigne exceptus ab *Adelgario* & toto Convénu.

DCCCLXXVI. Moritur *Adelgarius* noster. Sic Mater nostra vidua fit. Successit *Tancmarus*, bonus Pater.

DCCCLXXVII. Obis *Alfredus* noster Commonachus, Episcopus *Hilleshemensis*, quem omnes boni lugent. Successit *Luitolphus* noster, sed ante confirmationem mortuus.

DCCCLXXVIII. Obis *Tancmarus*, Abba noster. Sedit VIII mens. IV dies. Successit *Avo*, vir severus & pius, benefactor novæ Ecclesiæ.

DCCCLXXIX. *Heribortus*, Commonachus noster, fit Abba monasterii S. *Petri* in monte *Erpenesburt*.

DCCCLXXX. Obis *Avo*, longiori vitâ dignus. Successit *Bovo*, Vir circumspectus.

DCCCLXXXI. *Gunzelinus de Malsborg* filium suum donavit SS. Martyr. *Stephano* & *Vito*, cum multis argenteis & aureis donariis, qui postea dictus est *Wifridus*.

DCCCLXXXII. *Karulus Imp. Aug.* omnia jura, bona & privilegia nostra sollempniter confirmat, recipiens Monasterium in Imperiale tutelam.

DCCCLXXXIII. *Wigbertus*, Commonachus noster, electus in Episcopum *Hilleshemensem*.

DCCCLXXXIV. Frater noster *Solarius*, religionis propagandæ causa, ad *Nortmannos* missus.

DCCCLXXXV. *Wimo* Lector noster, ob expeditam doctrinam & accuratam informationem, magni habitus ubique.

DCCCLXXXVI. *Stephanus* Papa Ecclesiam nostram, ut *Hilleshemensem*, sibi defensione speciali Apostolica Sedis suscepit. Vicinus noster *Luitbebartus* Episcopus obit.

DCCCLXXXVII. *Byso* fit Episcopus in *Patherbrun*: semper nobis adversatur.

DCCCLXXXVIII. *Arnulphus Rex* omnia privilegia confirmans, ipsum monasterium in defensionem suam suscipit, & multa bona sancto loco confert. Celebratur Synodus *Mar* *gunia*.

guntis, jura nostra auctoritatib[us] defendens. Rembertus noster, Episcopus Brem. & Ham-
mab. obit.

DCCCLXXXIX. Ewilpus, (*) Commonachus noster, fit Episcopus in Halversted, Iussu
Arnolphi Regis decima redduntur Ecclesiae in Offenbrug. Fundatio Metelensis Monasterii con-
firmatur ab Arnulpho Corbeiae praesente.

DCCCXC. Obit Bovo noster. Quiescat in pace. Successit Godescalcus.

DCCCXCI. Corpus S. Iustini Mart. è Francia in monasterium nostrum delatum cum
magna processione.

DCCCXCII. Terribilis visio apparuit Commonacho Alfrico, qui tamen defensus à S.
Vito, nihil mali inde passus est.

DCCCXCIII. Godescalci nostri frater carnalis in capella ad muros conditus est. Dedit
pro requie sua multa.

DCCCXCIV. Clariuit Adalwartus, Confrater noster, Episcopus in Suecia, multas lucrans
animas.

DCCCXCV. Theodegarius, Confrater noster, passionem Dominicam pennâ artificiosè
depictam, Conventui dedit pro memoria sui, quod artificium omnes laudant.

DCCCXCVI. Fundatur monasterium in Mollenbeck in honorem S. Dionysii. Ewilpus Epi-
scopus in Halversted obit. Duo Canonici S. Pauli afficiant se ordini nostro.

DCCCXCVII. Admirabilem canem habuit Godescalcus noster, cuius prudentiam (si ita
loqui licet) omnes mirati sunt. Edoctus ita à F. Baddone, ingenioso Monacho.

DCCCXCVIII. Rotholphus de Albacia, mortuâ conjuge suâ monasterium ingressus, omne
quod habuit, eidem contulit.

DCCCXCIX. F. Apollinaris mortuus est morbo, quem Græci vocant phthiriasin.

DCCCC. Resignanti Godescalco Bovo II Venerabilis Pater successit. Lotbervicus, Ar-
nulphi Regis Filius, omnia privilegia nostra confirmat.

DCCCCI. Addasco, doctus Commonachus, scripsit Commentarium in Prophetam Danielē,
& obtulit eam Episcopo Hillebeshemensi.

DCCCCII. Audalius noster migrat ad montem Casinum cum testimonio Abbæ.

DCCCCIII. Obiit Wigbertus noster, Episcopus Hilleshemensis. Quiescat in pace!

DCCCCIV. Monstrum equi nascitur in Villa aliqua nostra, habens caudam è fronte
super oculos dependentem: alias bene conformatus. Amputatâ caudâ statim mortuus est.

DCCCCV. Dysenteria grassatur inter porcos, quâ omnes ferè peribant.

DCCCCVI. Chrysostomus noster abit ad Corbeiam auream in Francia, perhumaniter
exceptus à tota Congregatione. Altero vero anno obit ibidem. Quiescat in pace! Hunni perer-
rant Saxoniam.

DCCCCVII. Bovo ad Metropolitanum nostrum abit, reportans multa bona pro Mo-
nasterio nostro.

DCCCCVIII. Visitavit Bovo cum Hoholdo Priore & Bernmaro Capellano omnes Ecclesiās
suas magno studio.

DCCCCIX. Helmdagus, olim Lector, fit Abba in peregrino monasterio.

DCCCCX. Adelgerus ex monte Casino rediit, & attulit insignem portiunculam de S. P.
N. Benedicto.

DCCCCXI. F. Guntharius ex lapsu de turricula capella claudus factus, & iterum ex la-
psu de gradibus versus refectorium perfectè sanatus est.

DCCCCXII. Bovo struxit capellam in honorem S. Martini Episcopi.

DCCCCXIII. Chonratus Rex, præsens Corbeiae, omnia privilegia nostra confirmat.,
Visitat etiam Herivortium.

DCCCCXIV. Multæ sage combustæ sunt in territorio nostro.

DCCCCXV. Obit Hogerus Bremensis; succedit Wymo, uterque noster.

DCCCCXVI. Obit Bovo Abba phthisicus. Quiescat in pace! Succedit Volkmarus.

DCCCCXVII. Albertus de Amlunxia doctus & devotus, ex Corbeia aurea & monte Casi-
no reversus, multa attulit pretiosa, receptus utrobius in fraternalitatem. Intravit tandem
cælebs in senio suo Monasterium nostrum, & dictus F. Nitbarus. Hunni vastant monasterium
& omnia in vicina.

DCCCCXVIII. Instauravit & dilatavit Volkmarus Ecclesiam & pomarium, ut potuit,:
bonus Paterfamilias & religiosus Abba, amor omnium: sed quem Deus in horribilia tempora
reservarat, ob mala publica.

DCCCCXIX. Preces igitur & lacrumæ arma eius fortissima, ad has commonefaciebat,
fuos serio.

DCCCCXX. C. de Dassel amplas dederunt eleemosynas pro Missæ perpetua.

DCCCCXXI. Ager Iudithæ dehincit, quod pauperibus stato die deputatae eleemosynæ
non datae sint. Hinc sovea in isto agro.

P p 2 DCCCCXXII.

(*) al. Eunolpus, Eginolfus.

DCCCCXXII. *Henricus I.* Monasterio omnia vetera jura & privilegia sollempniter confirmat Quetenlinburgi.

DCCCCXXIII. In vigilia S. Viti duo cervi sponte venerunt ex Sollingio in Monasterium, quorum unus captus, alter dimissus est. Hinc porta cervorum.

DCCCCXXIV. *Hunni* rursus irruptionem faciunt, vastantes omnem Saxoniam.

DCCCCXXV. DCCCCXXVI. DCCCCXXVII. Tribus igitur annis in reparacione templorum aliarumque rerum occupatus, pietatem, frugalitatem & concordiam FF. & subditis commendavit Volkmar.

DCCCCXXVIII. Com. de Eversten pias dedit eleemosynas in honorem S. Viti.

DCCCCXXIX. Et C. de Homborch anniversarium sibi facit cum Conjugi suâ.

DCCCCXXX. Dantur indulgentiae (**) à Sede Apostolica multi valoris & omnibus gratia.

DCCCCXXXI. Ab eadem S. Sede accepimus costam S. Matthai Evangelistæ, & particulam de S. Andrea Apostolo.

DCCCCXXXII. Volkmar noster abit Coloniam, & hinc ad Trevirensim, bene habitus ab utroque in magno astimio.

DCCCCXXXIII. Priscus noster, mortuo Parente C. de Reyna, omne patrimonium suum S. Vito obtulit. Idem fecit Amulcius Decanus noster.

DCCCCXXXIV. Aedicula ad viam in campo Lüre constructa, pro devotione præteruntium.

DCCCCXXXV. Altare dedit in Bottezen S. Mar. Magdalena, quam singulariter amabat Volkmar: & aliud Corbeia fieri fecit S. Thomas Apostolo.

DCCCCXXXVI. Damnum à feris Hunnis illatum Deus compensat per religiosum Segfredum Comitem, qui divino compunctus spiritu, amissis liberis, bona sua in Diœcesi Halversted. S. Vito contulit. Sic Deum timentibus omnia cedunt in bonum. Otto Rex, Werla omnia privilegia confirmat. Wimo noster, Archiepiscop. Brem. & Hammab. in Svecia obit.

DCCCCXXXVII. C. de Reyna diu per castra vagatus, & fortis miles, pro requie & solatio animæ suæ habitaculum sibi elegit, defuncta uxore, in monasterio nostro. Et licet monachus non sit factus, vixit tamen secundum regulam nostram & Ordinem devote.

DCCCCXXXVIII. Multa bona acquirit Abba noster Monasterio.

DCCCCXXXIX. Episcopus, quem indictum volo, (***) pro salutari penitentia delatus in Monasterium nostrum, ob grave aliquod delictum.

DCCCCXL. C. de Woldenberg venit vulneratus ad Monasterium, & cupiens ad reliquias S. Viti in precibus & jejunii per noctem cubare, altero die melius habuit, & brevi spatio sanatus est. Gratus autem fuit S. Martyri.

DCCCCXLI. Parvum hospitale conditur ad Wisarab, cum capella parva S. Lazari, in quo ægroti & peregrinantes, etiam pauperes, aliquamdiu sustentati à Monasterio.

DCCCCXLII. Otto Rex ad petitum Brunonis Fratris sui, tunc Monachi Corbeiensis, Monasterio nostro multa confert. Visitare cupiebat paulò ante obitum Abba Volkmarus Ecclesiæ suas, sed diabolus in forma leporis (* IV) ei comparuit, & bonum impedivit opus. Successit Bovo III.

DCCCCXLIII. Hejo Präpositus postulatur ab Abba Corbeia aurea, ut Prior istius Monasterii, in quo diu vixerat.

DCCCCXLIV. Avarus quidam Culinarius reliquias mensæ, pauperibus destinatas, semper porcis dedit. Totus verò grec inde scabiosus factus & inutilis. Alius mendico denegat panem, quem dextra tenebat, qui conversus est in saxum.

DCCCCXLV. Multi mansi dati sunt ad patrimonium S. Viti.

DCCCCXLVI. Otto Rex, ad preces Brunonis Fratris, Monasterio dat thelonium, mercatum & monetam in Meppen. Idem bannum dedit super duas villas, Meppen nominatas, ad Emisam & Hasam.

DCCCCXLVII. Puer tredecennis de turri lapsus in aream lapideam, surrexit & ausigit sine omni lœfione, forsitan ob intercessionem B. Viti.

DCCCCXLVIII. Igitur Bovo noster cum Ottone Rege ejusque immenso exercitu, gestans pileum astyalem, contra Capetum.

DCCCCXLIX. Obiit Bovo: substitutus Gertus. Qui accepit ab Ottone Rege caput S. Iustini Martyris, & addidit corpori in Monasterio nostro cubanti.

DCCCCCL. Domus mercatoria structa pro commoditate & securitate mercatorum, in festo S. Viti adventantium.

DCCCCCLI. Mola etiam constructa retro Monasterium nostrum pro usu Fratrum.

DCCCCLII.

(**) hoc illis temporibus inusitatum.

(***) Ruthardus Ep. Argentoratensis, rebellis imperatori fuerat.

(* IV) quidam ita superstitione sunt, ut si iter facientibus lepros transverso cursu obviam fiat, destinate omittant.

DCCCCLII. *Vnoanus noster* fit Lector Sacrae Theologiae in Monasterio *S. Pantaleonis* Coloniz., & F. *Haruth* profectus est cum illo. *Altinus*, Portarius noster, Praepositus Monasterii (<*) *Asverensis* Diocesis Hillesheimensis, ab *Alfredo* nostro fundati.

DCCCCLIII. Interfuit *Gertnus* consecrationi & dedicationi Ecclesie *Mindinensis*, quam *Dudo* & *Drogo* peregerunt Episcopi, ille in *Patherbrun*, hic in *Offenbrug*. *Bruno*, Commonachus noster, (**) *Ottone* Regis frater, fit Archiepiscopus Coloniensis.

DCCCCLIV. Functus seduli Oeconomi & boni Praelati officio Noster in omnibus: auit *bibliothecam* Monasterii & supellecitem Fratrum: pauperum insignis benefactor.

DCCCCLV. Capellam struxit in honorem *S. Jacobi* Apostoli in area Monasterii post magnam tiliam.

DCCCCLVI. Post multas controversias cum *Ministerialibus* aliquot suis in festo *S. Michaelis* Archangeli fit transactio & concordia.

DCCCCLVII. Invitatus ab Episcopo *Hillesheimensi*, in *Aulica* locutus est cum eo de variis negotiis, super quibus sententiam & consilium ejus petiit Praeful. Diremit etiam controversiam Fratrum cum Abba suo in Monasterio *Heresburg*, pacis & concordiae amator.

DCCCCLVIII. *Anderetus*, frater ejus carnalis, nunc filius spiritualis, obit XIII Kal. April. bonus coenobita, & insignis *Musicus* ac *Pictor*.

DCCCCLIX. *Otto Rex, Russorum Reginæ* ad preces illius, mittit *Adelbertum*, nostrum commonachum, qui postea factus est primus Archi-Episcopus in *Meydeborg*.

DCCCCLX. *Volkmarus noster* postulatus Episcopus in *Patherbrun*. Super qua re valde delectabatur tota gens de *Arnsten*. Fortè ex ista fuit. *Cruces* visae sunt in hominibus, eorumque *vestimentis*.

DCCCCLXI. Floruit schola in *nova Ecclesia* cum tota Congregatione, certando quasi cum nostra. Sic mater dilexit filiam & filia honorabat Matrem.

DCCCCLXII. *Christoph. de Amelunx & Albert. de Constein* fiunt Canonici *S. Pauli* in *nova Ecclesia*.

DCCCCLXIII. Grandis imago crucifixi ad ostium hujus Ecclesie erecta, sudavit suâ sponte per aliquot dies in octava Paschæ, multis id cum admiratione spectantibus. Non vero sudavit sanguinem.

DCCCCLXIV. Ipso die *S. Viti* terribile tonitru percussit tectum Ecclesie nostræ, strin-gens ipsum marginem libri, quem *S. Vitus* stans ad parietem, manu tenet, sed sine omni lesione illius & templi etiam.

DCCCCLXV. Obit *Bruno*, Archi-Episcopus Coloniensis, olim commonachus noster. Quiescat in pace.

DCCCCLXVI. Obit *Gertnus* Abba. Quiescat in pace! *Wilelmus*, Archi-Episcopus Munguntinensis, eâ nocte, quâ mortuus, in visione occurrit *Luitholfo* Abbatæ.

DCCCCLXVII. Florentissima disciplina sub eo & schola in Saxonia prima.

DCCCCLXVIII. Instaurat & exaltat fraternitatem monasticam, eique multos nobiles Viros inscripsit propè & procul, Archi-Episcopos, Episcopos, Praelatos, Comites, Milites & alios, cum magno commodo Monasterii.

DCCCCLXIX. Abiit devotionis causâ *Coloniam*, ex hac verò *Romanum* ad Sanctissimum Patrem nostrum.

DCCCCLXX. Commonachus noster, ob reliquias *Crissi* & *Crissiniani* irreverenter habitas, misere punitur. (***)

DCCCCLXXI. Claruit *Wittichindus* noster, præclarus Historicus, *Matilde* Reginæ specialiter carus.

DCCCCLXXII. Cingitur Monasterium altiori & crassiori muro, majoris securitatis & auctoritatis gratiâ.

DCCCCLXXIII. *Otto Imp.* privilegia nostra confirmat. Idem facit Papa, vocans Ecclesiam hanc fidem & devotam filiam Sedis Apostolice, soli ei subjectam & nemini subjiciendam.

DCCCCLXXIV. Incendium in stabulo ortum, citius autem extinctum, quod ciconie in media nocte multum gloterantes indicaverant sine dubio.

DCCCCLXXV. Annosus & ferocior gallus ova serpentis, occisâ prius matre, in pomario exclusisse dicitur. Quod prodigium pro malo omne habitum est, ab aliis tamen contra.

DCCCCLXXVI. Abba alieni Monasterii, ex malitia & invidia Fratrum suorum injuste remotus, ad nos venit, cui *Luitholfus* curam & inspectionem juniorum fratrum commisit, cum bono emolumento.

(*) *Asnidensis* quod monasterium non fuit diœses propriè, sed juris Hildesheimensis, cui fundator attribuitur, si Chronico Ekkehardi credendum est. Hodie immediate imperio subest, & Abbatissa Principis dignitate fulget.

(**) Hoc non admittendum.

(***) Apud Dicuarum lib. 4.

DCCCCLXXVII. *Luitolfus* scholas & Ecclesias suas visitat & corrigit: altare novum dat in *Gadelhem*, reparans dilatansque totum templum ibidem.

DCCCCLXXVIII. Pietas, doctrina, discretio & liberalitas *Luitolphi* multa contulit, Monasterio. Ipse in magno honore apud Principes & nobiles: qui filios suos certatim mittebant in scholam nostram.

DCCCCLXXIX. *Ruagus*, Commonachus noster, in Abbam electus est in Diœcesi Cionensi. Annus erat fertilis, & larga vindemia.

DCCCCLXXX. Fit concambium inter *Ottонem* Imp. & *Luitolphum* Abbam nostrum.

DCCCCLXXXI. *Benedictus* Papa *Luitolphi* omnia privilegia sua confirmat.

DCCCCLXXXII. Claruerunt *Alartus* & *Erbartus* Commonachi nostri, Viri multæ scripturæ. *Ifibordus Amlunxius* illum vocat *Arnulphum de Aviborg*.

DCCCCLXXXIII. *Otto* Imp. Ponteburg in Diœcesi Bremensi cum multis decimis restituimus Monasterio nostro, injuste antea ablatum. Obit *Volkmar* Episcopus in *Patherbrun*, Commonachus olim noster.

DCCCCLXXXIV. Fit *Otricus*, Commonachus noster, Episcop. in *Meydeborg*. *Bunichus* liberalis erga S. Vitum.

DCCCCLXXXV. Acquirit nunc Monasterium formam oppidi, & sic quoque dictum est. Nova Ecclesia & schola ibidem in usum ejus. Bona harmonia Clericorum & secularium.

DCCCCLXXXVI. Terret & vexat Fratres nostros Satanás sub specie noctuæ horrendum. Tandem à P. *Thiadulpho* capta & occisa est, ipse autem præ amentia fere periiit.

DCCCCXXXVII. *Liutolphus* iterum diversa emit & commutat bona & prædia, mansos, areas, pascua & ligneta.

DCCCCXXXVIII. Idem in *Sollingo* construxit oratorium in honorem S. *Bartolomai* Apostoli, quod in Vigilia ejus primus lapis iactus sit.

DCCCCXXXIX. *Johannes* Papa omnia privilegia nostra confirmat sollempniter.

DCCCCXC. Obit *Lieutolphus* Abba. Successit *Thiatmarus*. *Bruno*, Verdensis Episcopus, olim Commonachus noster, fundat Monasterium Virginum in *Ilzen*, Ordinis S. P. N. Benedicti.

DCCCCXCI. Hic posuit sex columnas eneas in Ecclesia nostra, & novam cathedram pro concionatore.

DCCCCXCII. Dedit candelabrum magnum & rotundum ex cupro, cum brachiis candelast tenentibus.

DCCCCXCIII. Funditur campana magna, *Cantabona* dicta, à *Petro Spiibern*.

DCCCCXCIV. Reparavit altare S. crucis in sinistro Ecclesiæ latere, & Ecclesiæ novum dedit in honorem & memoriam S. Anne.

DCCCCXCV. Confirmantur omnia privilegia nostra sollempniter.

DCCCCXCVI. *Bruno* noster, Episcopus Verdensis, fit summus Pontifex, (* IV) dictus *Gregorius V.* magnus Patronus & benefactor matris suæ, quam pupillam suam nominare solebat.

DCCCCXCVII. *Thiatmarus* fratrem suum *C. de Walbke*, (* V) misit Romam, qui multum ibi procuravit & expeditivit magnos inter tumultus, propter rebellem *Crescentium*.

DCCCCXCVIII. *Thiddagus*, commonachus noster, ob felicem praxin medicam in *Bolisla Bohemia* Duce ostensam, fit Episcopus in *Praga*. *F. Robertus* commonachus noster claruit.

DCCCCXCIX. Claruit etiam *Meynholthus* in varia literatura. Erat enim Theologus, Philosophus, *Musicus*, Poëta; bonus scholæ Magister, facundus Declamator, & devotus Monachus. Quam pulcrum hoc septenarium! *Corbeia* combusta est.

M. Claret miraculis *Liutolphus* Abba noster.

MI. Obit *Thiatmarus* Abba: Successit *Hofat*.

MII. Cui *Henricus Rex* omnia iura & privilegia confirmat.

MIII. *Henricus S.* cum *Kunegunde* sua visitat monasterium nostrum devotionis causa, quod valde placuit utrique; flexis genibus deosculantes reliquias nostras, in primis S. *Stephani*, S. *Viti* & S. *Iustini* iisque benefacientes.

MIV. Monumentum erexit *Wittibindo* nostro Historico *Hofat* Abba, quem pium & doctum scholæ Magistrum vocat & *Historicum*, etiam *Rigi* & *Regine* dilectum. *Henricus S.* monasterium Virginum in *Kannat* in mundiburgium suscepit.

MV. Salutaria meditatur *Hofat*, sed iniqua fortuna non semper magno favet labori.

MVI. MVII. MVIII. Bene tamen præfuit in spiritualibus & temporalibus, Vir conscientiosus. Dei gloria & salus Monasterii cura ejus unica.

MIX. B. *Godefreus*, Commonachus noster junior, post mortem miraculis statim inclaruit.

MX.

(* IV) error.

(* V) vid. prefat.

MX. Ignis cœlo delapsus oppidum Corbeiam cum Monasterio exussit totum; ex parte etiam novam Ecclesiam. Ideo præ merore cum Rutharto, Capellano suo, ad aliud Monasterium secessit Hosai: semper vero memor ruinæ hujus, lento morte contabuit Non. Decembris.

MXI. Sedes Abbatialis vacat, & luctum angulus omnis habet.

MXII. Eligitur Walo, variæ fortunæ homo: sed non inutilis Abba.

MXIII. Rigor disciplinæ aliquantulum remissior, sed non illius culpâ, cuius consilia & monita bona semper fuerunt.

MXIV. Ad regulam singula dum regulare molitur, odio prævalente abrumpere cogitur.

MXV. Injuste postea deponitur à Meinwerco Episcopo in Patherbrun, quod jura & privilegia sua constanter defenderit. Ille autem apoligiam scripsit, eamque Summo Pontifici & Prælatis Ordinis nostri misit.

MXVI. Dispersa est tota Congregatio, plurimis ad alia monasteria transeuntibus, paucis hic manentibus, & mutationem hanc deplorantibus. Substituitur à Henrico II. Rege, Drutmarus è Larshemensi monasterio, à nemine vocatus vel electus.

MXVII. Pius tamen erat & doctus; ideo ferebant FF., quod mutare non poterant, obstante auctoritate Regis, & Vicini Episcopi gratia apud eum.

MXVIII. Cum Meinwerco in Patherbrun magnam coluit amicitiam; quod cum inique ferrent murmurantes FF. mutavit mentem & mores, Monasterio suo addicetus.

MXIX. Curat spiritualia & temporalia diligenter, Abba & Oeconomus. Nunquam pomposius & splendidius festum S. Viti celebratum est à translatione ejus in Corbeiam, quam hoc anno, & largissimæ collectæ sunt eleemosynæ. Ipsi mendici erant liberales. Ecclesiam S. Magni construit in Horobusen.

MXXX. Segfredus, Ditmari Episcopi in Mersborg & Brunonis Verdensis Episcopi frater, ex Monasterio Bergen ad Albiam vocatur Episcop. Mimigardevordensis, (*) scholaris olim noster.

MXXI. A vicinis nobilibus multa offeruntur. S. Vito pro requie æterna. Captus in Wisarab in littore apud Monasterium insolita magnitudinis pifcis, voratus à rusticis.

MXII. Crocitations corporum in area Monasterii, funus Gevebarti Commonachi nostri prænunciant. Benno Episcop. olim in Oldenburg in Slavia, tunc exul. Hospes noster gratissimus.

MXIII. Abiit Druthmar. ad Metropolitanum nostrum, ad Colonensem & Treverensem, boni publici gratiâ. Adfuit Barwarto Episcopo in Hilleneshem, in Metropoli sua, qui paulò post obiit cum luetu omnium, etiam FF. nostrorum.

MXIV. Obit Walo noster. Quiescat in pace! Fundatur Monasterium in Kamnat.

MXV. Chounrat Rex omnia nostra privilegia confirmat sollempniter: & ipse postea Corbeiâ discessit in Hillenshem. Monasterium in Kamnat in tutelam suscipit.

MXVI. Mendica in littore Wisarab sub saliceto duos simul peperit filios perfecte sanos, aliquot ranas & grandem lacerum: ipsa etiam valida & sana. Incendium Corbeiense.

MXVII. Interfuit sollempni consecrationi Ecclesiæ S. Crucis in Hilleneshem, à B. Godebario fundata.

MXVIII. Villam Gadelhem, à Geroloto Levita matri suæ datam, sed injuria temporis ablatam, Monasterio reddit opera Chounrati Regis.

MXIX. In monte Kotherberg magnus latuit serpens, qui canem devorasse dicitur & agnos ac vitulos. Pulsus à rusticis solo fumo ex ligno betulino, iniecta flammæ pice futoriâ.

MXX. Druthmarus Fratribus nostris unam plus solito delegavit portionem in festis sollempnioribus, erga pauperes de patrimonio S. Viti liberalis. Studia FF. promovit omni tonatu, doctorum Virorum familiaris. Incendium Corbeiense.

MXXI. Portario mandavit diu noctuque ad portam adesse, inter sacra tamen portam habere clausam. Quod cum molestum videretur F. Chounrato, acerbe nimium loquenti; in cella solitaria pane & aqua per mensem cibavit eum pro penitentia.

MXXII. Frater carnalis Druthmari Henricus anniversarium sibi fecit amplis eleemosynis: idem fecit Sabina C. de Dassel, & Hermannus de Pleße. Incendium Corbeiense.

MXXIII. In festo Patroni vendidit Iudæus canem venaticum carulei coloris magno pretio. Idem alium habuit cum sex pedibus velociter currentem. In Monasterio omnia bene & tranquille.

MXXIV. In festo S. Ioh. Bapt. ignis fatuus seduxit F. Sebastianum, in viciniori villa qui concionatus erat, Corbeiam cum crepusculo redditum. Altero die ex terrore obiit.

MXXV. Interfuit novæ consecrationi, post incendium, Ecclesiæ Monasterii S. Michaelis in Hilleneshem.

MXXVI. Claruit Commonachus noster Lotbewicus, Marchionis Filius. Obiit Meinwercus

(*) vid. prefat.

tercus Non. jun. Eodem die apoplecticus fit Biso Ecclesiae custos lethaliter & altero die post resperas animam efflavit, bonus Confrater.

XXXVII. Rusticus ex desperatione in Sollingo de quercu se suspendit. At ista nocte nediis crepuit, & effudit viscera sua in terram.

XXXVIII. Obit B. Godehartus, Episcop. in Hilleneshem, certus amicus Abbæ nostri, cum uictu omnium, cui requiem cantavimus.

XXXIX. Henricus Rex monasterium Kamnat in mundiburgium suscipit. Idem omnia nostra jura & privilegia innovat & approbat: nec non bona & privilegia Monasterii in Kamnat.

XL. Oppidum Corbeia iterum combustum est.

XLII. Chouurat & Georg. de Hassvörte pecora nostra abstulerunt; Sed cum magna poena reddiderunt. Mox ille in Netha periit: hic vero totus ebrius & iracundus equo delapsus, & fracto jugulo in momento obiit.

XLII. Mathildis de Dorringsen: Wenzel de Hopenhus: Tidricus de Ellenbosch: Günzel de Ruschplat, Heyno de Garmen pro multis beneficiis in fraternitatem recepti: in quam ipse Metropolitanus noster cum Episcopo in Hilleneshem & Halversted recipi petierunt.

XLIII. Drutmarus monasterium suum Graningen visitans ad Bodam, accipit auream crucem ab Episcopo in Halversted, in signum specialis amicitiae. Obit Gerart de Wormstorp Senior, eximius benefactor noster.

XLIV. Adolphus Heger per intercessionem S. Viti à morbo liberatus, nudis pedibus per lutosam viam ivit ad Monasterium & gratus fuit Ecclesiae. Capta est immensa multitudo piscium in Wisarah.

XLV. In oratorio in Sollingo lumina viderunt Venatores & spaviter cantantes aliquos audiverunt. Ad clamorem vero eorum vox tacuit, & omnia tenebricosa facta.

XLVI. Obit Drutmar noster XV. Kal. Mart. Electus, præsente Henrico Rege in Corbeia, Routhartus, Commonachus noster, Vir doctus. Incendium Corbeiense.

XLVII. Significat Henricus Rex infeudatis Ministerialibus, oppidanis & toti Congregationi Corbeiensi, quod Routharto electo communi Principum consilio & sententia adjudicatum sit, quod universa officia Ecclesiae suæ ad nutum suum sint instituenda, exceptis quatuor principialibus, quorum bona, nullius iustitia vel astutia interventu ab ipsis officiis poterunt alienari: & quod Officiatorum filii seniores & legitimi Patrum officiis succedant pleno jure.

XLVIII. Ajunt, in Brunsberg magnum thesaurum absconditum esse, quem niger canis custodit cum oculis igneis. Hunc se vidisse dicit Caspar Gemser Venator. An vera dixerit, nec scio. Certum autem, quod terribilia spectra visa sint in monte isto hoc ipso anno, diu nocturne viatores terrentia.

XLIX. In monte Belenberg captus est aper, è Sollingo forte veniens, qui collare habuit ferreum, in quo annus insculptus erat DCCCCXCVIII. cum literis A. C. D. D. Unde colligunt, Adolphum Comitem de Dassel hoc collare dedisse, qui insignis erat Venator.

L. Exornat & auget Routhartus templum & pretiosa vasla ecclesiastica.

LI. Interfuit dedicationi basilicæ B. Virginis in Gozlar præsente Henrico Rege, Hermano Colonensi, Bardone Maguntin. &c. Gozlaria abiit Noster cum Rege in Patherbrun, ubi Rotho Episcop. valde eum amavit. III. Id. Decembr. ultro resignat, & factus est Abba Hersveldensis.

LII. Rotho Episcopus, Amicus noster obit VIII Id. Nov. Cantavimus ei requiem. Arnoltus Vasckenbergius fit Abba noster.

LIII. Abba Cassinenis duos misit Fratres è suo in nostrum Monasterium, famâ loci impulsus. Qui post triennium ad Matrem suam reversi, comites habuerunt e nostris Arnolphum & Bernartum, probos Monachos, quorum alter postea in Insulam Cyprus missus, alter Cremona obiit.

LIV. Pauciores FF. habuit Arnoltus, ob crebriora incendia, qui tamen choro & schola satisfaciebant. Bis in anno ipse examinabat juniores monachos, ut stimulum daret virgines.

LV. Colicà sapius afflictus, solis baccis juniperi comedens, vicit dolores. Tempora apparent benigniora.

LVII. Vocatur à Rege in Patherbrun ad concelebrandum sanctum Pascha cum eo, qui eodem anno III. Non. Octobr. in Butzenfeld obit.

LVIII. Revocatus ad monasterium suum Laurisham, ut Abba: Episcop. tandem Spiræ.

MLVIII. Saracho electus Abba noster, Vir laboriosus & Commonachus noster.

MLIX. Instaurat collapsa & combusta ædificia totius Monasterii: bonus architectus.

MLX. Auget & ornat bibliothecam nostram multis libris. Albertus de Homberg.

MLXI. Denuo consecratur capella S. Martini.

MLXII. Postulatur è Monasterio nostro Commonachus in Abbam,

MLXIII. *Henricus Puer Rex totum monasterium, cum omnibus rebus suis, donat Adelberto, Hammaburgensi Archiepiscopo, speciosâ bullâ, quæ vero data est biennio post.*

MLXIV. *Hinc magni tumultus inter FF. & multæ sollicitationes apud Regem, omnia tamen frustra. Interim dispergitur Congregatio: inde magna confusio.*

MLXV. *Nunc ipso actu traditur Corbeia Adelberto quasi bene merito. O Deus, quoque taces? surge, & confunde inimicos nostros.*

MLXVI. *Ita: Factum est, ut rogavimus. Sit nomen Domini benedictum in secula!*

MLXVII. *Saracho autem ex ægritudine & adversitatibus, quas pertulit, infirmatur: Dominus tamen adjutor eius. Damnat Adelberti facinus omnis populus, damnat omnis Clerus, damnabit sera posteritas!*

MLXVIII. *Interfuit noster consecrationi novæ Ecclesiae in Patherbrun, quam *Immadus*, ordinarius loci, cum *Segredo Maguntin*, peregit.*

MLXIX. *Inundatio magna cum damno notabili. Inde enim pestis bestiarum, ovium scilicet, porcorum, vaccarum equorum.*

MLXX. *Adolphus & Janus C. de Dassel, & Anno Archi-Episcop. Colon. miseriæ nostræ condolentes, multas dederunt eleemosynas: nec non cognati Sarachonis Rostorpis & C. de Northem.*

MLXXI. *Corbeia rursus magnum incendium passa. Ideo Huxori sensim in civitatem exaltatur.*

MLXXII. *Rouhart. Herveldens. Commonachus olim noster, ob morbum III. Id. Decembr. resignat, cum officium suum facere non posset propter infirmitatem.*

MLXXIII. *Indixerunt Maguntin. & Colon. solempne colloquium Corbeia. Obit Saracho noster. Quiescat in pace.*

MLXXIV. *Obit Rouhart. Abb. Hersveld. V. Id. Iun. phreneticus & epilepticus.*

MLXXV. *Crescit Hoxori civitas numero & opibus civium, ædificiis, & cuncta procedunt feliciter, prout ante me consignavit P. Petrus confrater noster.*

MLXXVI. *Ecce, quam pulcre & subito concordia parvæ res crescunt. Dominus & servus timeant Dominum, & Dominus benedicet omnibus.*

MLXXVII. *Infans flet in utero matris, & sudat sanguinem. Multæ controversiæ Wernbero cum Episcopo in Ossenbrug ob decimas. Uterque vocatur ad Synodum.*

MLXXVIII. *Wernherus noster construit Ecclesiam S. Michaëlis Archangeli in monte sancto.*

MLXXIX. *Obit Wernherus Abba noster. Quiescat in pace!*

MLXXX. *Electus Abba in pœnam & ruinam Monasterii Fretbricus, homo nullius devotionis, lurco & vanitatum coryphaeus.*

MLXXXI. *Albert. de Padberg Ecclesiaz in Heresburg valde infensus, bona ejus diripuit: punitus autem à Deo terribiliter. Erckinbert. noster fit Abba in Heresburg.*

MLXXXII. *Claruit Iobert. de Amelunx, doctus commonachus noster, vix Monasterium ingressus. Fretbricus inutilis depositus & ejectus.*

MLXXXIII. *Successit Marchwart. bonus Pater & doctus, doctorumque amator. Hermannus Rex omnia jura & privilegia nostra confirmat solempniter.*

MLXXXIV. *Refloescit schola & Ecclesia nostra: amplius conventus sub eo. Fundat fraternitatem S. Viti sub certis legibus.*

MLXXXV. *Frugaliter nimis vixit Abba hic, precibus, studiis & curæ Monasterii semper intentus.*

MLXXXVI. *Erat Ecclesiaz novæ specialis amator & benefactor, quam ut animam suam dilexit. Offa Lieutholphi & Dietmari Abb. nostrorum, elevavit & ante aram S. crucis posuit cum summa reverentia.*

MLXXXVII. *Gumpertus, noster Prior, fit Abba: & Marchwartus noster, Episcopus in Ossenbrug. Sede igitur vacante, Prior & Præpositus curam habnere Monasterii.*

MLXXXVIII. *Ministeriales de Amlunx, Ecclesiaz nostræ inimici, multa faciunt damna. Reconciliati cum ea offerunt S. Vito cistam argenteam, & recipiuntur in signum gratiæ, in fraternitatem nostram.*

MLXXXIX. *C. de Waldeck etiam monasterium in silvis, venationibus & pïscationibus suis maxime turbavit. Agnovit autem errorem suum, & per Pincernam nostrum promisit, satisfactionem.*

MXC. *Henricus Decanus noster fit Abba in Heresburg, & spectabilem habuit Conventum. Captus in Dimola lucius cum figura corona in latere: & trutta cum duplice cauda. Uterque pïscis pro raritate missus est Marchwarto nostro.*

MXCI. *Integer S. Vetus adhuc jacuit Corbeia.*

MXCII. *Waramuntus noster fit Abba. Marchwart autem noster resignat in Ossenbrug, rediens ad matrem suam, faventior Papæ quam Regi. Hinc odium erga eum. Præfuit iterum monasterio nostro fideliter & sollicitè.*

MXCIII. *Thiastmarus*, noster Commonachus, fit Abba. *Marchwartus*, denuò noster, approbat fundationem Monasterii in *Burseveld*, quod est filia nostri; ut Abba Corb.

MXCIV. *Herm. de Sichelsen* tres boves saginatos misit Conventui pro reconvalescientia filii sui, precibus F.F. nostrorum impetrata: & *Ioan. de Mantrop* librum (in folio) *arabicum* è Pan-
nonia allatum intulit bibliothecæ.

MXCV. *F. Bezelinus*, custos bibliothecæ, intrans eam circa meridiem IX. Kal. Octobr. videt virum ad mensam sedentem in habitu nostro, & volventem *psalmos* Davidis. Horret: ast ille retrospiciens, bono eum animo esse jussit. Similis in omnibus erat *Ansgario* nostro, ut in Conventu depictus videtur.

MXCVI. Spectra in culina & pomario nocturna frequenter: precibus autem depulsa.

MXCVII. Legem fecit Marchwartus, ut quivis novitus in die professionis suæ etiam librum donaret *Bibliotheca* utilem & alicujus pretii. Voluit etiam, ut quilibet Præpositus vel alius Historiarum peritus, Monasterii sui, Nostro subiecti, *chronicon* colligat eique mittat, ad futuram rei & posteritatis memoriam.

MXCVIII. Fit *arbitricus* & dextro pede claudus, vigilans tamen in omnibus.

MXCIX. *Venti* frugibus & silvis magna fecere damna: messis tamen apud nos larga.

MC. *Dietmarus* noster una cum *Luitolbo*, Abba nostro, miraculis claret: *Wyntolfus* no-
ster fit Abba in *Bigau*. Summis secum *Hillinum* & alios.

MCI. *Luitolph. Ruscheplat Henric. Platysen, Bodo de Campen Werner de Berckvelt*, Lippolt de *Welderse*, Bruno *Hagen*, & Othelricus de *Selsen* benefactores nostri, recepti in fraternitatem S. Viti.

MCII. Marchwart, noster tempore schismatis a *Güntero*, Herveldensi Abb. expelli-
tur in exilium.

MCIII. Idem *Günter* inimicus noster, & *Erpo*, qui *Holtesium* nobis restituere solebat, misere pereunt. Marchwart integrè restitutus Monasterio nostro.

MCIV. Schola Monasterii ruit in perniciem omnium.

MCV. Interfuit Noster Synodo in *Northusen* IV. Kal. Iun. præidente *Routharto Ma-*
guntin.

MCVI. Obit Marchwartus noster. Quiescat in pace!

MCVII. *Henricus Rex* Monasterio reddit decimas ab *Hezilone* ablatas, tunc *Corbeiz* ipse præfens. Successit *Erckbinbertus*, bonus Pater. Claruit *Erbart*, Commonachus noster valde doctus.

MCVIII. Instaurat fraternitatem S. Viti à Marchwarte cœptam, sed à *Güntero* Hervel-
densi turbatam.

MCIX. Schola Monasterii non valet. Præpositus Monasterii, hujus mali autor & pro-
motor, punitur à Deo.

MCX. *Hillinus* noster fit Abba in *Oltensleven*: & *Lindigerus* noster, Abba designatur in
Reinsdorp ad *Unstrut*.

MCXI. *Erckbinbertus* multa acquirit monasterio: inscripsit ei chron. suum *Eggebartus* Ab-
ba. Dedit ei Rex magnam crucem argenteam.

MCXII. *Lilium* nuncius mortis F.F. nostrorum.

MCXIII. *Erpo* tyrannus & C. de *Padberg* pudenda committit in *Horobusen*; Dei tamen gra-
tiā egit pœnitentiam.

MCXIV. *Magnus de Westhem* largus benefactor Monasterii nostri, cui promisimus requi-
em perpetuam. *Catharina Stormarin* in sepulcro suo revivixit. *Dionysius de Thulem* ex Hierosolyma
rediit.

MCXV. Captus in gvera Saxonica *Erckbinbertus* à *Borcharto* & male tractatus est. Di-
missus dedit C.C. marc. argenti. *Heydenricus* insigne suum (*) Abba dedit de argento, ex qvo,
capite detracto, commode bibebat.

MCXVI. Tres C. de *Insula*, *Günter*, *Otto*, *Stephanus*, duo de *Pyrmont* cum uxoribus:
Chouerrat de Everstein & eius Mater: Sim. C. de *Spiegelberg*, *Luitolph. de Winzingeborch* cum uxo-
ribus: & *Fretbericus C. de Arenberg* in fraternitatem S. Viti recepti; quem honorem Principes
& Nobiles certando quasi exorabant.

MCXVII. *Othelricus C. de Arnstein* filium misit in scholam nostram. Qui cum adole-
sceret, in ordinem nostrum receptus, gratus fuit Abbæ nostro.

MCXVIII. *Otto de Astoh* liberalis erga S. Vitum. *Herbort de Holte* litem fecit Abbæ nostro.
Mortuus autem repente, fassus ante obitum, se injustè fecisse.

MCXIX. *Anna Postein* occidit maritum suum, & postea cum parvulo suo se præcipitat,
in *Wisarah*. Multa passim hoc anno homicidia.

MCXX. Fundatur monasterium *Amelungsborn* Ord. Cisterc. a *Segredo de Homborch*, reli-
giosum seminarium Bonorum doctorumque Virorum.

MCXXI. *Regina Glasburgin* dedit capellæ in horto altare S. *Susanna*.

MCXXII.

(*) vestigia insignium, vide prefat.

MCXXII. *Chouurat* commonachus noster, fit Abba in monasterio *S. Michaelis* in *Hileneshem*.

MCXXIII. *Petrus Banter*, dives & doctus Officialis. *C. de Pyrmont*, fit cucullatus apud nos.

MCXXIV. *Laitolpb*, Commonachus noster, auctor & suasor Monasterii in *Ballenstedt*.

MCXXV. Auxit bibliothecam monasticam de suis bonis Abba noster: & eleemosynas ad portam pro pauperibus.

MCXXVI. *Erckbinbertus* castrum in *Itern* cum thelonio & omnibus pertinentiis ibidem, & in *Ense*, *Linterbec*, *Dalewib* & *Irtergow* Monasterio confert.

MCXXVII. Abit *Hicroslymam* propter motus in Saxonia publicos. Facit autem concubium cum *Episcopo in Mersborg*.

MCXXVIII. Fundatur monasterium Ord. nostri *Mariemönster à Wedebindo*, *C. de Svalenberg*. Obit *Erckbinbertus*. Quiescat in pace!

MCXXIX. Successit *Volkmar* nobilis Dominus de *Bomeneborg*, qui pro obtinenda confirmatione *Hadrianum de Vastenbec* Romam misit, & cum ea expeditivit bene. Cum Abba in *Amerlungsborg* sinceram coluit amicitiam, Vir omni populo acceptus.

MCXXX. *Vollvar* de *Kerchberg* consiliarius ejus optimus, quem in magnis negotiis consultebat. Missus ad *Cæsarem* multa procuravit monasterio. Dedimus ei requiem perpetuam. *Oswalt de Spegel*, nunc viduus & sine liberis, factus confrater noster, religiosus homo.

MCXXXI. *Lupus* in pomario captus, qui ex *Sollingo* veniens pernataverat *Wisarah*. *Volkmar* noster Ecclesiae Scholæque magnam gerit curam, doctus & pius Pater.

MCXXXII. *Ioann de Rekelinghusen* aliquot mansos *S. Vito* obtulit: terribilis tempestas in festo *S. Margaretha*, tonitru, grandine, & fulgere horrendum commista. Lues pecorum.

MCXXXIII. *Henricus Bojoariæ Dux*, tenuerat haec tenus cum *Elika Marchionissa* & filio suo *Adelberto* (**) punctionem in *Wisarah*, quam *Lotharius Augustus Corbeia* restituit integrum.

MCXXXIV. Ædificia monastica ubique instaurantur: Tres simul Episcopi hospites nostri: *Mindinensis*, in *Patherbrun* & *Hilleneshem*, qui in suis negotiis hic sibi indixerunt colloquium.

MCXXXV. Funambulo magno & repantino turbine inter lusus suos in terram dejetus, & auditus cachinnus in ære. *Volkmar* noster cum Metropolitanus suo abit *Würzburg* & *Papenberg*.

MCXXXVI. *Lotharius Augustus* moratur in monasterio nostro, & fundationem monasterii *Mariemönster* (quod filia nostri est) sollempniter confirmat.

MCXXXVII. Fit concubium inter *Volkmarum nostrum* & *Abbam in Flietorp*.

MCXXXVIII. Obit *Volkmarus* Abba noster. Quiescat in pace! Successit *Albero*, *Ducis Henrici* frater.

MCXXXIX. Multi sunt sumptus pro pomposa confirmatione, & magnus apparatus pro hospitiis. *Horicus Commonachus noster* vocatur ab *Episcopo Genevensi* ut capellanus. Opilio intoxicate pascua in silvis & campis. Inde magna lues pecoris.

MCXL. Venatori nostro obviam fit ursus in *Sollingo*, è castro qui atusgerat, ore tenens nudum & flentem infantem. Solus autem non potuit occidere eum.

MCXLI. *Everhartus Cellerarius noster* in communione aliquo pomo dissecto vidit pulcrum imaginem *Crucifixi*. Anseres silvestres, in transitu suo partim in tecto Ecclesie confidentes & inter se præliaentes, unum confossum dejecerunt.

MCXLII. *Diatmarus*, Verdensis Episcopus, monasterium in *Ulfen*, à *Brunone*, Comonacho olim nostro, fundatum pro puellis, in clausum Monachorum Ordinis nostri convertit. Primus Abba erat *Segfredus*. Misit sunt cum eo è monasterio nostro *Henricus*, *Hillesholt*, *Segfred* & alii.

MCXLIII. Claruit *Rogerius noster*, doctus Monachus.

MCXLIV. Obit *Albero*, Abba noster. Quiescat in pace! Successit *Henricus*.

MCXLV. *Henricus Comes Henrico nostro* multas facit injurias. Quare *Heresburg* exustum est. *Chouurat Rex Corbeia* præsens, iterum jus punctionis reddidit & confirmavit in sollempni curia.

MCXLVI. Petierat *Abbatissa* in *Essende* ab *Alberone* nostro prædicatorem ex conventu. Mittere voluit *Haynonem de Ibern*, sed ivit ille ad terram sanctam. Misit ergo *Henricus* noster *Borchartum*, utilem Virum. *Abbatissa* in gratitudinem remisit ornamentum argenteum, recepta ista fraternitatem. Obit *Henricus*, Abba noster: successit *Henricus* alter, mox autem depositus. Miser status monasterii. Varia miracula Corbeia facta.

Q. 2

MCXLVII.

(**) *Henricus Dux*, natus erat ex sorore *Eilicæ Wulfilda Magni Saxoniz Ducis* filia. Itaque punctionem in commune trauerant.

MCXLVII. Successit *Wicpolus* bonis omnibus, *Abba in Stabulon*, a Deo datus; *C. de Northem*, volente ita *Choumarato* Rege. Rex per aureum donationis annulum eum cum successoribus suis facit perpetuum *Advocatum lipsonorum S. Viti*. Incorporat Rex monasterio nostro aliud Virginum in *Kamnat*. *Henricus D. Saxon.* *Advocatiam* de monasterio *Kamnat* in manus *Choumarati* Regis resignat sponte, ut eandem advocatiam monasterio in perpetuam possessionem contraderet. Omnia jura & privilegia nostra confirmantur. Fuit *Wicpolo* in expeditione contra Slavos.

MCXLVIII. Reformat scholas, templa & omnia in spiritualibus & temporalibus, *exemplum* boni Prælati.

MCXLIX. Sic vetus *Corbeia* sibi redditum, cum salute & jubilo Saxonie.

MCL. Monasterium intrat *Alex. C. de Insula*, qui postea claruit. *Dapifer & Pincerna* multas faciunt molestias, sed auctoritate Regiæ remoti, & jus suum Abbæ nostro conservatur. Dat *Choumarat* Rex *jus fodiendi metalla in Heresburg*. Seniores & Präpositos suos hortatur ad conscribendos annales Monasteriorum suorum, ut ante eum fecit *Marchwartus*.

MCLI. Mons *S. Michaelis FF.* ad refectionem deputatus a *Wicpolo* nostro. Reparat, auget, reformat & ornat sacra & profana egregius Abba. *Hospes noster Heinricus Felix Maguntin.*

MCLII. *Fretberic.* August. venit Corbeiam invitatus à *Wicpolo* suo, datis & confirmatis multis privilegiis. Claruit *Marchwartus* noster, doctus Commonachus.

MCLIII. *Adrianus IV.* Papa tradit *Wicpolo* monasterium *Werben*, miserè corruptum & desolatum, jure perenni. Multa alia bona acquirit monasterio nostro.

MCLIV. Missus *Wicpolo* ad *Adrianum Papam Romam*, reportat multa & egregia privilegia, prudens, diligens & circumspctus.

MCLV. Omnia bene composita in Monasterio, Deo benedicente.

MCLVI. Missus in *Graciam Wicpolus Legatus à Fretberico Aug.*

MCLVII. Iterum in *Graciam missus Wicpolus*, postquam domi omnia bene ordinata reliquisset; Vir ad salutem nostram natus. Post difficilem morbum & ferè desperatum vix evasit.

MCLVIII. In villa nostra *Herbram rusticus phreneticus* duos bufones assatos & bene butyratos, ut delicatum quid, voravit sine noxa.

MCLIX. Alius de *Ickenrot* solo latè pro potu & cibo sepius sumto, vitam perduxit ad annos CXXXI.

MCLX. MCLXI. Tranquilla apud nos tempora, concordia & religionis plena, Deo in & extra monasterium omnia fortunante.

MCLXII. Visitatur monasterium *Heribortiense*, provisioni Abbæ nostri commissum disciplinâ rigidâ, & immenso reliquiarum Sanctorum thesauro clarum, & nobilium Virginum Regale domicilium, sub *Jutta* Abbatissa.

MCLXIII. Abba in *Amelungsborn*, doctus Vir, magnam habet amicitiam & familiaritatem cum nostro. *Cuno de Sichelsen*, *Vollratus de Hallermunt* & *Popo de Henneberg*, insignes benefactores nostri. Dederunt enim singuli multum.

MCLXIV. Reperta est apud novam Ecclesiam defossa cistula ferrea cum minutis reliquiis Sanctorum, quorum vero nomina nescimus: aliz nobis mittuntur è monasterio *Stabulon*.

MCLXV. Abba FF. pro refectione & collatione anniversaria in festo Patroni sui *S. Martinii* certum quid legat, ut eo promptiores redderet ad preces & sacrificia.

MCLXVI. Reparatur dormitorium cum cellis FF. pro meliori commoditate. *Henricus de Everstein* sepulcrum & requiem sibi parat apud nos.

MCLXVII. Duo Episcopi & variii Prælati privatum colloquium habuere Corbeia, res ecclesiasticas concernens.

MCLXVIII. Discordia cum *C. de Everstein* & *Homborch* ob Venationes, per Abb. in *Amelungsborn* & *Mariemöns* componitur Corbeia.

MCLXIX. *Philippus Colonensis* cum exercitu suo multa damna fecit monasterio & illius hominibus. In recompensam dedit thelonium liberum in Rheno anno sequenti.

MCLXX. Ministeriales de *Stockhausen* arbitrum lictum & scutum eligunt Abb. nostrum. In vicinia multi grassantur fures. *C. de Popenberg* tres dat mansos ad refectionem FF. in festo *S. Viti*.

MCLXXI. *Henric. C. de Aslob*, in honorem XII. Apostolorum, tot *S. Vito* obtulit pocula de argento cum effigie cuiuscunque Apostoli, & *Othelricus de Svalenberg* argenteum anserem in festo *S. Martini* pro fraternitate: *Adolph. de Lippia* *C. Borchart de Querivort*, *Benirada de Hohnstein*, & *Agnesa de Plesse* etiam multum dederunt pro eadem.

MCLXXII. *Apollonius de Warberg*, Commonachus noster, Romam abit pro salutari patnitentia.

MCLXXIII. *Albert. C. de Wernigrode* in festo *S. Stephani* promisit unam carram vini Larga apud nos messis in campis & silvis.

MCLXXIV.

MCLXXIV. In vigilia S. Martini pleuriticus obit *Wicpolo* noster, Patr̄ sine pari. Quiescat in pace! Successit *Chourratus*.

MCLXXV. Zelosus vir, secundum privilegia sua & consuetudinem *Wicpoli* verbum Dei prædicat publicè. Incorporat Ecclesiam S. Magni in Horobusen Monasterio S. Petri in Hesburg.

MCLXXVI. Ministeriales de Amlunx. cum vicinis aliquot vastant territorium Monasterii. Cœpit igitur *Chourratus* contra eos castrum *Wilborg* construere, ut frenaret rapaces homines.

MCLXXVII. *Corpus* in festo S. Viti annulum aureum, à *Chourrato* Rege *Wicpolo* datum, furtim aufert; ideo *excommunicatus* tabescit, annulo vero invento, reconvalescit subito.

MCLXXVIII. Tepescere aliquantulum cœpit disciplina, mox tamen correcta à *Chourrato*.

MCLXXIX. *Henric. C. de Woldenberg* pro receptione in ordinem multum attulit.

MCLXXX. *Fretberic de Scarifeld*, Scholæ Magister, mox vocatur in Abbam.

MCLXXXI. Sustinuit *Chourratus* gravem morbum, reconvalevit tamen.

MCLXXXII. Magnum incrementum scholæ & Ecclesie. Chorus dilatatur noster in crypta novum altare ad dextram in honorem S. Catbarine.

MCLXXXIII. *Lucius Papa* omnia privilegia nostra confirmat sollempniter.

MCLXXXIV. Capella S. Viti fundatur. Obmutescit *F. Zacharias* commonachus noster inter cantandum in momento: restitutus tamen. Feminis non datur accessus ad basilicam nostram.

MCLXXXV. *Segfred. Episcop.* in Patherbrun, FF. nostris donationes quasdam Antecelsorum suorum confirmat. Et *Chourratus* noster dedit ei prædium in Offendorp. Obit *Chourratus* Abba noster.

MCLXXXVI. *Siz de Dorig* specialis benefactor Monasterii. Successit *Wedeckindus*.

MCLXXXVII. *Volquinus de Horstmar* pro receptione in fraternalitatem villulam dedit, invitis FF. suis, qui magis amabant temporalia.

MCLXXXVIII. *Walter de Dörsfeld* & *Pbiliipp de Höfsted* pretiosa dederunt ornamenta, Ecclesie *Jacob de Ludinchusen* & *Mart. de Lymbeck* magnam campanam suis sumtibus.

MCLXXXIX. Nobilis quidam in monasterium nostrum pro penitentia missus est.

MCXC. *Henricus August.* immunes facit FF. nostros à thelonio *Werthenfi.*

MCXCI. *Wedeckindus* noster in castris militi similior quam prælato. Instaurare vult Brunsburgum: impeditur vero a Ministerialibus suis de Amlunx. Adiutor eorum *C. de Waldek.*

MCXCII. Parum curat monastica seu Ecclesiastica. Committit ea omnia Priori *Hermanno de Palsterkam*, qui vero nimis contractum habuit Conventum.

MCXCIII. *Gerart. de Stienwet* poculum lethiferum accepisse dicitur in Polle, mortuus apud nos, cum tenderet Beverungen. Iacet in sarcophago S. Viti.

MCXCIV. Abit *Wedeckind.* noster in Corb. auream. Reversus interest conventui ab *Adolpho Colon.* in Patherbrun indicto. Claret monasterium in Schaken Ord. nostri & Virginum.

MCXCV. *Wedeckind.* novellam apud *Godeloveffen* locans familiam, duo talenta in eadem villa ad cameram FF. Corb. pertinentia, & ad indumenta Abb. deputata, prædicto cœnobio confert.

MCXCVI. *Otto de Soist* omnia sua S. Vito legat, pro memoria anniversaria. *Ericus de Bruchusen* architectus anno fere sexagesimo ætatis cucullum accepit à nobis, dans monasterio domum cum hortis, agris & omnibus, pro remedio animæ suæ.

MCXCVII. Magna locularum copia, inundationes ex nivibus & pluviis: furta vicinorum, & sterilitas valde nos premunt.

MCXCVIII. Ecclesia nostra cum *Coloniensi* fœdus facit mutuæ defensionis. *Otto Rex Sollingum* in feudum confert monasterio.

MCXCIX. *Adolph. de Sternberg*: *Helmiart de Artzen*: *Hereman de Batenflen*, & *Segfred. de Bomeneborg* benefactores nostri speciales.

MCC. Erat psittacus raræ sagacitatis in Monasterio. Metropolitanus noster curiam Principibus indicit inter *Andernac* & *Confluent.* cui interfuit *Wedeckindus noster*.

MCCI. In curia sollempni Corbeiae Otto Rex electus, Philippo rejecto. Ideo multæ & magna ejus eleemosynæ.

MCCII. Incendium in Albaxen & Luchtringen à fulgure & tonitru. Mulier rabiosa in Sollingo pererrans, viatoribus nimium molesta.

MCCIII. *Wedeckindus* noster in Patherbrun divisioni paternæ hereditatis inter *Ottone Regem* & fratres ejus adfuit. Sicca ætas. *Hugolt* commonachus noster electus in Abbam S. Michaelis in Hilleneshem. Fit concordia inter *Bernartum* in Patherbrun & Abb. nostrum super castro *Desenberg*.

- MCCIV. Dubia *Wedechindi* nostri valetudo; *hydrops* tandem prævaluit.
- MCCV. Ægre fert *Innocent.* Papa, quod ad *Philippum* transierit *Wedechindus.* Eod. anno obit in monasterio suo: successit *Ditmarus*, antea *Abba Helmwartesbusanus*, indignante Papa, quod suscepérat Abbatiam nostram sine ejus consensu & præscitu.
- MCCVI. Omnes, quas potuit sacris occupationibus & rei œconomicæ subtrahere horas, impendit *bifloris* & rebus in patria gestis, cooperante P. *Mauro* nostro, docto Monacho.
- MCCVII. *Stockbusis* cognatis suis multa dedisse fertur, erga omnes bonus.
- MCCVIII. Obit *Ditmarus* Abba. Successit *Hugolus.*
- MCCIX. Ministeriales de *Luthorst* jus Patronatus in Ecclesia *Luthorst* tradunt *Hugolus* nostro, magno commoti miraculo cum effigie *S. Magni.*
- MCCX. Vocatus ab *Ottone Augusto Brunswickum* una cum aliis. Interfuit etiam colloquio in *Würzeborg.*
- MCCXI. Fit transactio inter Ecclesiam *Corbeiensem* & *Aqvensem* ob decimas in *Lizaci.*
- MCCXII. Opidum *Lügden* ad *Ambram* repudiat, per incuriam *Henrici Cellerarii* sui.
- MCCXIII. In ipso festo *trium Regum* inter matutina *canus lupus* intrat Ecclesiam sine nocturno omnium. Exiens tantum necuit *anferem.*
- MCCXIV. Claret apud nos P. *Florianus*, doctus Commonachus, qui Commentarios reliquit super *Psalmos Davidis* & *librum Ios.* adhuc in Bibliotheca jacentes.
- MCCXV. Donavit nobis *Balthas. Rummer S. Ansgarii* manuale, in quo sancti ejus labores in Septentrione juxta annos & dies studiose notati sunt breviter. Tymo postea id Romam misisse dicitur.
- MCCXVI. Abbatissa *Herivortiensis* misit insignes reliquias de *S. Mauritio* ejusque sociis; duos lapides, quibus *S. Stephanus* occisus est, de ossibus *S. Petri*, de costis *S. Bartholomai* & *S. Matthei*, & aliquid de *S. Aurelio.*
- MCCXVII. Nebulo autem omnium nebulonum duo stercora asini, à diuturnitate temporis in lapides, ut ajunt, conversa, quo Christus vectus est Hierosolymam, in itinere isto ab eo rejecta, obtulit *Becke*, Priorissæ in *Fretelsbem*, ut ipse ibi audivi.
- MCCXVIII. Hospitale ad *S. Spiritum Höxari* fundatur à *Chouvrato de Boffezen*, (*) cum capella, cœmiterio & capellano, pro infirmis & pauperibus.
- MCCXIX. Obit *Meinhartus de Luchtringen*, doctus Commonachus.
- MCCXX. Obit *Hugol.* noster Abba, circa finem anni.
- MCCXXI. Obit *Hugol* Commonachus noster, Abba *S. Michaelis in Hilleneshem.* Succedit in Monasterio nostro *Hereman C. de Dassel.*
- MCCXXII. *S. Franciscus* capitulum habet cum F. F. suis in *Hilleneshem*, ubi tunc præsens fuit. Profectus ad eum Abba noster. Fit transactio cum C. de *Luttersberg* super castro *Bramboreb.*
- MCCXXIII. *Sophia* Abbatissa in *Herzen* tradit Ecclesia in *Patherbrun* opidum *Braki* & castrum *Hynneborg.* Honorius III. Monasterium *Sebaken* in defensionem suscipit.
- MCCXXIV. Divertit in transitu *Heremannus* noster *Gandeshemii* ad Abbatissam, quæ aureum donarium cum notabili portiuncula de reliquiis *S. Praxedæ* ei dedit.
- MCCXXV. *Stephanus Pürgel*, civis multarum facultatum, benefactor noster & confrater *S. Viti* obit.
- MCCXXVI. *Chouvrat de Lüchtringen* duos mansos confert capellæ *S. Martini*, & duo lumenaria ad altare ejus, singulis annis in festo ejus.
- MCCXXVII. Vocatur *Heremann.* noster ad Metropolitanum, qui consilia ejus expetiuit, in arduis & dubiis rebus. Erat enim Abba noster prudens & experiens.
- MCCXXVIII. Visitat Ecclesias & scholas inspectioni suæ commissas. Erat simul valde doctus, etiam in *Græcæ* lingua.
- MCCXXIX. Renovatur totum monasterium cum templo, capellis, dormitorio & refectorio.
- MCCXXX. Traditur *Henrico Coloniensi* dimidium opidi *Heresburg.*
- MCCXXXI. Ad capellam *S. Anne* quinque dantur mansi, duo in *Holtemind* à C. de *Euerstein*, & tres à *Maria C. de Dassel* prope *Hüntriük.*
- MCCXXXII. C. de *Spegelberg* & *Hallermunt* C. aureos dant bibliotheca pro libris emendis necessariis.
- MCCXXXIII. Culpam suam deprecatur *Johann. C. de Sponhem*, offensor Ecclesie nostra.
- MCCXXXIV. Transferuntur F. F. *Kalendars* ex *Otbergen.* Succedunt sorores Ord. Cist. (**)
- MCCXXXV.

(*) forte Bottezen.

(**) vid. Chron. Ottersbergense Paulini.

MCCXXXV. *Heremannus* noster cum *Fretherico* Augusto est in curia sollempni *Spira*. Ec. clesia in *Honschede* incorporatur Ecclesie in *Arolsen*.

MCCXXXVI. Migrant sorores ex *Otbergen* ad S. *Egidium* in *Brüggenfeld*.

MCCXXXVII. Officium Sculteti confertur Ecclesie in *Arolsen*.

MCCXXXVIII. *Iordanus* de *Patberg*, primus post S. *Dominicum* Ordin. Prædicatorum Magister Generalis conscripsit commentarium super *Apocalypsin*, quem *Engelhart*, Confrater noster, pulcrè descriptum *Biblioteca* nostra dedit.

MCCXXXIX. Multi Abbates Ord. nostri conventum suum habent in Monasterio.

MCCXL. *Matilda* de *Brobach*, *Tideric*. de *Hagen*: *Hilmar* de *Mönichbus*: & *Beka* de *Gade-wisch* benefactores nostri. *Günzel* de *Heger* omnia sua dedit S. *Vito* & S. *Laurentio* in *Dassele*. *An-nus* apud nos fertilis, & omni benedictione divina repletus.

MCCXLII. Dedit nobis Abba S. *Michaelis*, *Rügeri* Commonachi nostri lectiones sacras in *Proverbia* *Salomonis*. Vixit sub *Drümaro* in monasterio.

MCCXLIII. Confirmantur omnia privilegia nostra ab *Innocentio IV.* Papa.

MCCXLIV. Fuit in Monasterio ut hospes Magister *Petrus* electus, sed non acceptus, *Episcopus Cizenensis*, Vir apprimè doctus.

MCCXLV. Ajunt, *Heremannum* struxisse Præposituram *tom Robden*, ubi templum S. *Maria Magdalene* erat.

MCCXLVI. Idem dedit servo suo *Marco bodam* (*) in *Bözen* cum alimentatione ad vi-tæ suæ dies.

MCCXLVII. Translocantur sorores de S. *Egidio* in *Vallem Dei* seu *Beringhusen*. *Ricbodo* Abba in Marimönster promittit nobis in festo S. *Martini* singulis annis octo quartalia filiginis, quatuor quartalia hordei, & duodecim quartalia avenæ. Diu ei litigia fuerant cum *Her-manno* nostro ob decimas in *Winnechen*. Sed ex concordia utriusque promissio ista nobis facta.

MCCXLVIII. Fundatur monasterium FF. Minorum in Höxori ex bonis Corbeien-fibus.

MCCXLIX. Burgenses in *Hüxori* obtinent licentiam super *Wisarab* pontem struendi.

MCCL. Obtulit *Heremannus* Abba noster Conventui meditationes suas sacras in *Psalmos Davidicos*, facio spiritu plenos.

MCCLI. Obit idem *Heremannus* laboriosus homo. Quiescat in pace!

MCCLII. *Simon*, Episcopus in Patherbrun, fit Provisor Monasterii nostri. *Albertus*, Dux Brunsvicensis, multum dedit S. *Vito* pro intercessione eius apud DEVm, cum contra *Belam*, Hungariæ Regem, expeditionem suscipiebat.

MCCLIII. *Ægil* nobilistres dedit mansos S. *Maria Magdalena*.

MCCLIV. *Quirinus* de *Starshetel*, Mag. Novitiorum, alias monasterii Professus, claruit atq[ue] nos ob varia studia.

MCCLV. Fit insigne miraculum in puella quadrienni ex *Boßeborn*, quæ tota erat contracta, ad contractum S. *Iustini* Martyris, Patroni nostri.

MCCLVI. *Alexander IV.* Papa, ordinis nostri, omnia privilegia, donationes & bona confirmat sollempniter.

MCCLVII. Misit nobis Præpositus in *Gröningen* *Herrandi* sermones super epistolam S. *Jacobi*, quos conscripsit apud *Reinbartsbron* in *sylva Doringiae*. (**)

MCCLVIII. Scripsit nobis Episcopus Ratisponensis, (***)
Simia Aristotelis dictus.

MCCLIX. Eligitur *Tymo* Abba noster, & *Simon* Provisor dimissus est. Emitur *Hamel* civitas ab Ecclesia *Mindinen*.

MCCLX. Villæ nostræ propter guerram *Mindinen* & *Luneburg*, non modicum va-stantur.

MCCLXI. Ardua meditatur *Tymo* noster. Sed quo discordia duxit fratres?

MCCLXII. Visitatur & reformatur Imperiale monasterium in *Heresburg*.

MCCLXIII. *Cbounratus*, Abba in *Bozau*, Ordinis nostri, per quinque dies fuit apud nos.

MCCLXIV. Iuniores FF. in *Heresburg* sacram habuere comediam de *Iosepho* vendito & exaltato, quod vero reliqui Ordinis nostri Prælati male interpretati sunt.

MCCLXV. *Magnus* de *Beverungen* a cane, forte rabido, morsus, ruit in ignem & seipsum concremavit.

MCCLXVI. Transfertur Ecclesia nova S. *Pauli à Simone*, Episcopo in Patherbrun, ad S. *Petrum* in Höxor.

MCCLXVII.

(*) *boda* seu *buda*, domuncula, taberna.

(**) factus est Abbas in *Ilzenborch*, & tandem Episcopus in *Halberstadt*.

(***) *Albertus* vulgo *Magnus*.

- MCCLXVII. Magna discordia inter FF. nostros & Canonicos S. Pauli, qui contra jus & fas defecerunt à Matre sua.
- MCCLXVIII. Herman à Bracle Miles in ipsa processione S. Viti ex ebrietate multa fecit scandala.
- MCCLXIX. Puer per quinquennium matutus, ab improviso tonitru in templo perterritus, subito loqui caput.
- MCCLXX. Oppidum Volmessen ad patrimonium S. Viti dedit multum.
- MCCLXXI. Hoxori vastatur. Abba Fuldensis, Amicus noster, inter sacra occisus.
- MCCLXXII. Obit Tymo, Abba noster. Quiescat in pace! Successit Heinricus de Homborch.
- Oppidum Einbek à Bernardo de Dassel pressum & vexatum, ad Brunsvicenses venit.
- MCCLXXIII. Hugold de Dorringen & Georg, de Luthorf cum omni patrimonio suo intrant Monasterium.
- MCCLXXIV. Adolphus de Walmundstein inter benefactores nostros locum sibi fecit.
- MCCLXXV. Lupa cum catulis suis mane reperta est in templo Boffzeni juxta altare, cum forte custos ostium non clausisset.
- MCCLXXVI. Ditmarus de Popenburg requiem sibi paravit apud nos. Q. I. P.
- MCCLXXVII. Vitus Zöler, rusticus in Bosseborn, à diabolo strangulatus in prato suo, ob horrendas blasphemias.
- MCCLXXVIII. Albertus, Präpositus noster, multas facit molestias Prälato suo Henrico, à vicino Abba irritatus.
- MCCLXXIX. Confirmatur fundatio & translatio monasterii Vallis Dei.
- MCCLXXX. Confirmatur Simonis Episcopi translatio Ecclesiae novae ab Ottone, Episcopo in Patherbrun.
- MCCLXXXI. Inde autem multa mala & scandala.
- MCCLXXXII. Gregorius Leeb multa abstulit ex templo in Albax.
- MCCLXXXIII. Luitolph Watergrev, Mercator in Bremen, conversus, serviit apud S. Mar. Magdalen.
- MCCLXXXIV. Promittunt Canonici S. Pauli ad Ecclesiam suam reverti, sed non servarunt.
- MCCLXXXV. Rudolph, Aug. Imp. confirmat jus foresti in Solingo.
- MCCLXXXVI. Honorius IV. confirmat omnia privilegia nostra sollempniter.
- MCCLXXXVII. Laurent. Larsberger facello in Förstenaw multum contulit liberaliter.
- MCCLXXXVIII. Adam Späner dedit novum altare, cum omni apparatu & ornatu in Bößen.
- MCCLXXXIX. Sixtus Kather, benefactor templi in Bruckbus.
- MCCXC. Henric. Surhem, primarius inter benefactores templi Amelunx. Obiit misere, pie tamen.
- MCCXCI. Iustinus Lüttker cum Heva sua, ex singulari devotione seculo renunciat. Ille fit ostiarius noster, hęc autem serva dominarum in Valle Dei. Magno zelo claruit hęc & ille.
- MCCXCII. Caspar de Bonn dedit Abbę pro equo pomarium suum ampliorem cum horreo & stabulo in Meinbrexen.
- MCCXCIII. Martinus Tresbart, conversus, apud nos rei economicę ita serviit, ut adhuc memoria ejus in benedictione sit.
- MCCXCIV. Calestinus V. Ordin. nostri, confirmat omnia privilegia nostra sollempniter.
- MCCXCV. Abasverns Grovert fecit concambium cum Abba nostro, cui dat pratum suum longum ante Blanckenow, pro domo & area in Förstenow.
- MCCXCVI. Lutter de Insula, confrater noster, de consensu & dispensatione Pape, matrimonium init: an bene seu male, ipse videat.
- MCCXCVII. Jacob Reiger, Venator noster, à Comite de Euersten in Sollingo occisus; qui tamen pro expiatione criminis sui Ecclesię nostrę multum beneficet.
- MCCXCVIII. Gotschalk Märker egregius Piłor, dum forte diabolum pingere, à spectro territus & ita exagitatus, ut brevi post obiret.
- MCCXCIX. Wiboldus, Tutor noster, insignis benefactor.
- MCCC. Comburitur Ecclesia nostra cum facello S. Remacli a Wiboldo nostro condito.
- MCCCII. Redditur monasterio dimidium decimae Höxoriensis. Obit Heinricus Abba. Q. I. P. Succesit Ropert. de Horobusen.
- MCCCII. Gregor. Kümler in Ovenhus, & Seb. Millinger in Gadelhem, pro pœna dare debent singulis annis in festo S. Stephani duo luminaria cerea, quodlibet quatuor talentorum, ipsi & heredes eorum in perpetuum.
- MCCCIII. Helena Veebert, pro felici reditu unici filii sui ex terra sancta, innovari & reparari jusfit templum in Lüchtringen. MCCCIV.

MCCCIV. *Bibliotheca nostra aucta liberalitate laudabili Wilhelmi Ammons & Sabine Mon-*
deschz.

MCCCV. *Simon Ranstedt*, Canon. in Mindin, factus est choralis & confrater noster, sed
absque votis ordinis.

MCCCVI. *Paulus Nomborger*, Presbyter & Senior Vicarius in Gozler, cum jam quadra-
gesima vice festo S. Viti interesset: coram altari & imagine istius S. Viti altero mane procum-
bens & devotionem suam habens, repentina apoplexia tactus, in momento obit: sepultus
apud nos honeste, Summus S. Viti cultor.

MCCCVII. Annus felix & fortunatus in omnibus. Deo gloria.

MCCCVIII. Ex esu & usu fungorum venenatorum, præter consuetudinem in
campo Lüre nascentium, notabilis pecorum strages. Suspicio cecidit in opilionem ex Holt-
minte.

MCCCIX. *Agnes Loheim*, Sanctimoniales in Kamnat, habitum sumvit sororum in Valle
Dei, arctioris disciplinæ cupidior.

MCCCX. *Lazarus Bombek*, ephippiarius, &

MCCCXI. *Albertus Gurgler*, scribarius, uterque viduus, omnia sua capellæ S. Gertrudis
legant, & facti sunt in Monasterio nostro fratres laici.

MCCCXII. Abbatia in Heresburg combusta.

MCCCXIII. Ius Patronatus cum proprietate Ecclesiaz parochialis S. Matthiæ in Grü-
ningen, quantum ad Corbeiam spectat, monasterio ibidem liberaliter confertur, in die Grego-
rii Papæ.

MCCCXIV. *Krato Prior noster*, obit apud propinquum suum Iodocum de Valckenberg.

Q. I. P.

MCCCXV. Castrum Tonenburg construitur. Incendium in Boffzen. Hermannus de Ever-
stein, cum consensu Fratris sui Ottonis Monasterio nostro tradidit tres mansos cum dimidio in
campo Stabl, & ad montem fitos.

MCCCXVI. Petrus Dingled, dum Fratrem Maurum per Solling comitatur, præeuns
illum, à Venatore ex improviso globulo plumbico trajectus. Venator cum Mauro securitatis ergo
sponte in Monasterium fugiens, culpam deprecatur, & cum casus factus esset non ex propo-
tio, absolutionem impetrat.

MCCCXVII. Rudolph. Capler innovationem & confirmationem omnium privilegiorum
Româ attulit: in specie Monasterii Kamnat, Visbeck, Schaken, Werben, & F.F. Minorum in
Höxor.

MCCCXVIII. Philipp. Mögler, rusticus opulentus in Weretban, capellam S. Francisci &
Erasmi reparari & innovari curat.

MCCCXIX. Fabian. Schätzer, Molitor in Otbergen, lumen perpetuum dedit S. Anna ibidem,
cujus imago vere risisse dicitur, si narrationibus hominum credere fas sit.

MCCCXX. Monica Siebchen, jam christiana ex Iudaea, raro religiositatis zelo claret.
Raro enim verè convertitur ista gens, quandoquidem plerunque aliquid fermenti re-
manet.

MCCCXXI. Paulus Ilmner Canonicus S. Petri, habitum sumvit in Amelsborn, factus po-
stea Scholaisticus in Gottinga. Vir doctus & bonus Musicus. Obiit peste.

MCCCXXII. Abba etiam doceri jussit Mathefin juniores nostros per P. Rickarium, quæ
haetenus neglecta erat.

MCCCXXIII. Heinricus Ledebur, Miles, in senio tandem fit conversus in Marimonsier:
ob dissidia vero cum Fratribus ibidem ad nos venit, & mortuus hic. Bonus Commona-
chus.

MCCCXXIV. Ciconia nitulans in palatio nostro Cæsarum, serpentinibus & boffinibus to-
tam aream & hortum nostrum replevit. Cum enim frustilla quædam de insectis è nido in terram
caderent, regenerabantur alia, quæ se multiplicantia, hominibus & pecori ingrata erant. De-
structus ergo nodus.

MCCCXXV. Occisus est Archi-Episcopus Magdeburg Burckhart de Scaplau, consan-
gvineus Engelberti nostri. Cantavimus ei requiem.

MCCCXXVI. Georg de Bruckbus in villa sua vidit canem tricipitem vivum. Mira con-
certatio anserum & anatum in Dimola, hi tamen viatores fuere. Obit Cathrina de Wolden-
berg.

MCCCXXVII. Blasius Delizer, quem custodem fecerat Abba corporis sui, cum multis
literis aufugit ad alium, ingratus & infidelis servus.

MCCCXXVIII. Iudicium Höxor. à Themone Greve, cum consensu heredum emitum est
pro CC. marc argenti Höxor. Controversia Abbæ cum Episcopo in Hilleneshem super Dassel:
Abba tandem vicit. Lothewicus Domicellus de Everstein omne jus suum & partem in Advocatia
Elroffana Corbeiaz contulit.

MCCCXXIX. Obit Matthias, Metropolitanus noster & benefactor. Q. I. P.

R r

MCCCXXX.

- MCCCCXXX. *Ioann. de Steinburg XII. Apostolos in statura virili pulcre depictos, in memoriam sui, Conventui dedit.*
- MCCCCXXXI. *Effigies S. Adelarii nostri visa est sudasse in facie sua. Absterfus sudor, alias tamen mox successit Kal. Iun. Ursula de Lobr obit, benefactrix nostra.*
- MCCCCXXXII. *Fit concordia perpetua cum Capitulo & Ecclesia nostra ac oppido Höxori. Pax simul burgenis inter Episcopum in Patherbrun & Abbam nostrum super Beverungen.*
- MCCCCXXXIII. *Obit Rupertus. Q. I. P. Successit Tidericus de Dalwicb. Hermannus, Abba in Marimönster, condidit Fort & Breteborn.*
- MCCCCXXXIV. *Albrecht de Stochem & Margrete de Nannexen lites, ratione curiae & quatuor mansorum, ab Abba nostro componuntur.*
- MCCCCXXXV. *Tidericus renovat mandatum Marchvari & Wicboldi de conscribendis analibus & cbronicis monasticis.*
- MCCCCXXXVI. *Daniel Bobenbus attulit ex Belenberg alaudam quadrupedem, quam in refectorio diu habuerunt Novitii nostri.*
- MCCCCXXXVII. *Lippold de Luthorft & Adam de Oltershusen arbitrum eligunt Tidericum nostrum.*
- MCCCCXXXVIII. *Burckhart de Butzleven, Philipp. de Hardenberg, Achatius de Karsenbroch, Beata de Hasvöeri, Otto de Exter, Beka de Nette, Heinricus de Walmud, Ulrich de Plesse, Reinart de Schonenberg, & Gunzel Wrede in necrologio inter benefactores laudantur.*
- MCCCCXXXIX. *Felix Zahner in Blanckenov per totam vitam suam non comedederat panem; lacte, caseo, & in aestate pomis, pyris crudis & immaturis &c. contentus, robustus interim & quadratus.*
- MCCCCXL. *Adelgunda de Ecksted panem propter Deum petens, casulam sibi struxit ad Wisarah, cui S. Vetus apparuit, & felicem obitum prænunciavit, qui etiam eodem die & horâ secutus est.*
- MCCCCXLI. *Heinricus Nasert, Vicarius in Patherbrun, multas antiquas membranas dedit Tiderico nostro.*
- MCCCCXLII. *David Nettelberg familiam Dalwichianam accurate descripsit, & magnam gratiam promeruit.*
- MCCCCXLIII. *Cuno de Albaxen, in schola nostra institutus, Canonicus fit Bremensis, tandem Regis in Anglia Consiliarius.*
- MCCCCXLIV. *Bartoldus de Campen in prælio occisus, sepulturam per suos petiit in Monasterio.*
- MCCCCXLV. *Innocentius Papa confirmat omnia privilegia nostra.*
- MCCCCXLVI. *Lucia de Donop, & Eva de Gladebek cum summo dissensu Parentum monasteria intrant: illa, ut ajunt, Fredelsheimense, & hæc Kamnatense. Tidericus vero parentes eorum placuit.*
- MCCCCXLVII. *Sylpester Bünteln vidit gladium igneum super Höxor. Quo disparente, successit non procul urbe in nubibus virga, quâ pueros cædimus.*
- MCCCCXLVIII. *Mechtilde pia Matrona, dat VII mansos in Kelverthal.*
- MCDCLIX. *Fit amicitia iater Ecclesiam nostram & Ottinem C. de Waldek. Karolus IV. dat Abbæ nostro potentiam ordinandi Comites liberos (*) ubi vis.*
- MCCCL. *Hayno de Usler veneno sublatus à Monacho mendicante, sed à laico fratre.*
- MCCCLI. *Dorothea Rosserin, fatidica mulier, prædictis Monasterio nostro exitium.*
- MCCCLII. *Hermannus de Bodenhusen, Canonicus in Hilleshem, sepius cum Tiderico nostro de Antiquitatibus sermones habuit. Illarum enim valde peritus erat.*
- MCCCLIII. *Hildebolt. de Bevern multos libros, in bello acceptos, Bibliotheca nostræ intulit. Magni fatis pretii erant.*
- MCCCLIV. *Lis inter Ecclesiam nostram & Ministeriales de Didenhusen componitur.*
- MCCCLV. *Arnold. de Valckenberg Miles duxit Dalwichiam Virginem, cum consensu Abbæ nostri. Inde ei multa salus.*
- MCCCLVI. *Obit Tidericus Abba noster. Q. I. P. Multum dotavit facellum S. Remacli. Successit Heinricus Spegel de Desenberg.*
- MCCCLVII. *Wernerus de Asche in Köterberg obvium habuit diabolum in forma Monachi, qui jussit, ut confiteretur ei. Sed adjutorio divino elapsus est, & votum fecit S. Vito.*
- MCCCLVIII. *Christian. Cramm & Christoph. de Swiebelt spectra negantes, misere ab iis hinc vexantur, cum tamen nemo apud nos in ista camera unquam aliquod vidisset vel audiisset.*
- MCCCLIX. *Christoph. Schellman Genealogiam Nobilium de Spegel à se conscriptam offert Heinrico nostro, qui laborem largè compensavit.*
- MCCCLX.

(*) Frey-greben, invalescente paulatim judicii Vesfalici abusu.

MCCCLX. Fit Heinricus, Abba noster, Episcopus in Patherbrun, at simul Tutor & Provisor Ecclesie nostræ: Reinhart verò de Dahlwic Abba noster.

MCCCLXI. Nicolaus Gürelman vitam S. Werini nostri in Hilleshem repertam, nobisque ablatam, Bibliotheca reddidit.

MCCCLXII. Circa hunc vel sequentem annum fecit sibi primum Suffraganeum Heinricus Episcopus.

MCCCLXIII. Ministeriales de Brakel, Erkelsheim & Hemmessen magnos faciunt motus & vastationes in territorio nostro. Sed pulsi, capti, caesi.

MCCCLXIV. Reinhartus noster abit Erfurtum, melioris tranquillitatis causa.

MCCCLXV. Promittit Capitulo & Ecclesie suæ nil contra jura & immunitates facere, solis Conventualibus officia monastica conferre, antiqua instrumenta non revocare, sed omnia, ut fas & justum est, facere.

MCCCLXVI. Die castro Innocentum reversales dedit nobis Heinricus in Patherbrun, ut Tutor Ecclesie nostræ, in quibus multoties ulro ipse, una cum toto Capitulo suo, territorium nostrum vocat Diocesin.

MCCCLXVII. Obiisse videtur Reinhartus, Abba noster. Q. I. P. Successit Ernestus inutilis homo. Obit Joannes Praepositus S. Alexandri in Einbec, X. Kal. Iun. benefactor & confrater S. Viti.

MCCCLXVIII. Optimi quique Monachi aliorum eunt, paucis relictis, ut socios habeat devorator Monasterii.

MCCCLXIX. Deponitur Ernestus ob malam administrationem.

MCCCLXX. Successit Bodo C. de Pyrmont, prudens, modestus, doctus & pius.

MCCCLXXI. Lambertus Merboß, Monachus in Bursfeld, in balneo diaboli (*) periisse dicitur.

MCCCLXXII. Iohann. & Georgius de Minnigrod, fortissimi Milites, uterque adhuc cœlebs, pro receptione in fraternitatem S. Viti quisque dedit centum aureos, & insuper pretiosa ornamenta sacerdotalia.

MCCCLXXIII. Confirmat Bodo noster jura & privilegia civitatis Höxter, quam specia- liter amabat eum.

MCCCLXXIV. Florianus de Hasvoërt à Monasterio Romam missus, functus est officio suo dexterime.

MCCCLXXV. Magna inundatio Wifarae: magna tamen fertilitas anni.

MCCCLXXVI. Chouenratus de Brunsberg visitans Brunsberg, S. Martino multum benefecit.

MCCCLXXVII. Cum Karolus Rex Minda esset, adiit eum Bodo noster, & gratus fuit Regi.

MCCCLXXVIII. Multi nobiles Viri hâc æstate apud nos, & quisque gratus fuit.

MCCCLXXIX. Ioachimus de Bramburg varios libros arabicos & ebraicos, in Hungaria bello olim acceptos, dedit bibliothecæ.

MCCCLXXX. Engelbartus de Winhusen, Decanus in Einbec, Tiderico varia ornamenta ecclesiastica attulit, pro receptione in Fraternitatem.

MCCCLXXXI. Promittit Ecclesiam novam in personis & bonis suis tueri Bodo noster.

MCCCLXXXII. MCCCLXXXIII. Multa acquirit bona emtione, permutatione, donatione, à diversis Christi fidelibus, summis & imis; domi forisque industrius & laudabilis.

MCCCLXXXIV. Vendit Simoni, Episcopo in Patherbrun, proprios homines suos utriusque sexus in Papenhem pro CXXV. marc. argenti, Wartbergenfis ponderis & monetæ, reservans sibi jus reemendi.

MCCCLXXXV. Magnum fædus Westphalicum Bodo noster suâ personâ auxit & subscripsit.

MCCCLXXXVI. C. de Schaumburg, Homborg, Pyrmont, Euerstein & Swalenberg colloquium suum habebant in Monasterio. Inter alia quisque utilem librum donavit Bibliothecæ.

MCCCLXXXVII. Otto de Stockhus bona quæque confilia in variis rebus suppeditavit, Bodoni, qui gratus fuit illi.

MCCCLXXXVIII. Sacellum S. Remacli, in paradyso Ecclesie nostræ, multis auctum est bonis à Bodone.

MCCCLXXXIX. Totus conventus ab eo in castro Pyrmont refectus & paterne tractatus est. [In margine leg. in villa Lüde (***) prope castrum Pyrmont.]

MCCCXC. Fit transactio cum Ottone de Spegel, Canonico in Patherbrun & Praeposito novæ Ecclesie, super Wertheram in Wifarah. Incorporatur Ecclesia S. Dionysii in Thulen Conventui in Heresburg à Bodone nostro, in vigilia Pentecostes.

(*) palus est hujus nominis.

(***) id est non longe à loco ubi nunc midula frequentantur.

- MCCCCXI. *Iacobus Rebok*, doctus Monachus & Capellanus Abbæ nostri moritur, omnibus pietatis, doctrinæ & patientiæ exemplum relinquens.
- MCCCCXII. Oppignorat Abba noster *Hermannus de Pyrmont* decimas de Iupulo in Brunsberg pro CC. aureis. Dedit largas eleemosynas ad reparandum novum templum S. Laurentii in Dassele.
- MCCCCXIII. Promittunt *Hermannus Comes de Everstein*, & *Bodo* noster sibi invicem, ut neuter partem suam, quam in castro Holtmin habeat, venderet, oppignoraret seu abalienaret. Mox tamen *Bodo* totum castrum tradit Heremanno.
- MCCCCXIV. Fit *pax burgenis* inter *Bodonem nostrum* & *Heinricum de Homborg* in die Oswaldi.
- MCCCCXV. Obit Abba noster *Bodo*. Q. I. P. Successit *Tidericus Monachus Helmwartshusanus*, nulli utilis.
- MCCCCXVI. Depositus est *Tidericus*, ignavus & ineptus homo. Successit *Arnolph. de Wolf*.
- MCCCCXVII. Confirmat omnia Prædecessorum suorum jura & privilegia Monialibus in Valle DEI data. Utiliter præfuit. Simplex enim & rectus in omnibus.
- MCCCCXVIII. Obit *Arnolph Abba*. Q. I. P. Successit *Wulbrant de Hallermund*. In die S. Margaretha desolata capellæ S. Viti in Gozlar jus Patronatus Senatui ibidem tradit, reædificetur capella, & Sacerdos ordinandus alternatim à Monasterio nostro & Senatu præsentari debeat.
- MCCCCXIX. Optime præfuit in temporalibus & spiritualibus Abba, Oeconomus, architectus, promus & condus.
- MCCCC. *Martinus Mohhart*, Wulbrantò carus & fidelis, archivum excusit & in ordinem redigit. *Bruno Veilde* abit in terram sanctam.
- MCCCCI. *Gerlacus de Wyda S. Michaeli in Förstenaw* altare dedit cum horto & area.
- MCCCCII. Reparatur facillum S. Gertrudis & mandatum, ut singulis matutinis Missa celebretur pro ægrotis in genere, ubi illi fuerint.
- MCCCCIII. *Iohann. de Borcholt*, Canon. S. Petri, dives & senex, omnia sua Matri sua spirituali donavit post obitum.
- MCCCCIV. *Franciscus Busch* argenteum dedit S. Vitum, in forma pueri.
- MCCCCV. *Simeon Osterholz* litaniam Sanctorum variis in locis correxit, sed male ei cessit temeritas.
- MCCCCVI. *Güntherus Coenbus*, Vicarius in Einbec, in agone ferè positus, curru vectus est ad nos, & patrociniò S. Viti paucos post dies sanus & hilaris domum rediit.
- MCCCCVII. *Robertus Hilpert*, scriba Abbæ nostri, describere cœperat omnia privilegia nostra ex Originalibus, quibus tria grandia Volumina destinata erant.
- MCCCCVIII. Abiit *Wulbrant* noster ad Ecclesiam Mindin, ut Episcopus electus. Successit *Tidericus Ranft*.
- MCCCCIX. Monachi Ord. August. in Einbec accipiunt bona à Monasterio nostro in Dethardsen. Monasterium Bodtken datur Canonicis (uti barbare & inepte vocantur) Regularibus à Wilhelmo Episcopo in Patherbrun.
- MCCCCX. *Wulbranius* noster, nunc Episcopus, S. Vito pretiosa donaria misit.
- MCCCCXI. *Philippus de Caffela*, chronicus Pyrmoniani consarcinator, detulit id ad Episcopum in Mindin.
- MCCCCXII. *Thomas Knießett* lapides & calcem donavit pro struētura Oratorii S. Catharinae.
- MCCCCXIII. *Caspar Dulert*, figulus in Höxor, farmāret sibi S. Viti effigiem, ut coram lecto suo poneret, & Patroni sui semper meminisset. Dictus inde à scopticis Vitz Dutz Brer.
- MCCCCXIV. Fiunt multa Miracula in monte S. Jacobi nostræ Diœces.
- MCCCCXV. *Iustin Ströber*, devotus rusticus in rusticus in Stabl, nunquam templum ingredi voluit nisi nudis pedibus, ob reverentiam sanctissimi loci.
- MCCCCXVI. *Bernart. & Heinric. Duc. de Brunswick* votum faciunt S. Vito, quod, si capiant castrum Euersten, Tiderico nostro in Bevern, Sulbek, Luchtringen, etiam in Sollingo, be. facere velint, & in quieta possessione jurium suorum relinquere.
- MCCCCXVII. Cum Tiderico, Episcopo in Patherbrun, dat licentiam Noster, ex Beverungen oppidum formare, idque muris cingere, & portis ac turribus munire, ad meliorem defensionem Ecclesie. Obit hoc anno Tidericus noster. Q. I. P.
- MCCCCXVIII. Successit *Mauritius C. de Spegelberg*, juvenis adhuc. Confirmat jura & privilegia Höxor.
- MCCCCXIX. *Wernerus de Negenborn* mortuâ primâ conjugé sine liberis, sacrum habitum de manu Mauritii sumvit.
- MCCCCXX. *Hilmar. Oesen* putabat, se cepisse leporem in campo prope Orbergen. Sacco igitur injectit, & domum portavit, ubi astū Dæmonis conversus erat in putidum corvum.

MCCCCXXI.

MCCCCXXI. *Luttrud de Brantfels & Gesa de Pabenhem*, conforores nostræ spirituales, omnem suum ornatum *S. Stephano* dederunt.

MCCCCXXII. *Erasmus Drogge*, auceps & piscator, mirabilia Fratribus narravit de spectris à se visis in sylvis nostris, & ad Wisarah ac Netham. Si vera essent omnia, interadmiranda scribebam.

MCCCCXXIII. *Nicolaus de Eremitis* è Monasterio *S. Galli* ad nos venit, factus lector, postea Abba, ut ajunt, in Helvetia.

MCCCCXXIV. *Rimbertus Klenck*, bonus Declamator, ad Episcopum *Salisburgensem* vocatur. Missus deinde in Hungariam, contra Turcos prædicavit.

MCCCCXXV. *Reinartus de Dimolab*, Pastor antea ad *S. Magnum*, fit monachus in *Amelborn*, postea Abba in Diœcesi *Moguntina*.

MCCCCXXVI. *Cyriacus Rotter*, Pastor in *Schaken*, de *Comitibus in Svalenberg* prolixum scriptum sibi fecit à prima eorum origine. Iacet id nunc apud Comitem de *Waldeck*, qui est in regimine.

MCCCCXXVII. Incorporantur Ecclesiaz *S. Viti* in *Westhem*, & *S. Michaelis* in *Vastenbec* Conventui in *Heresburg* cum consensu capitulo nostri, ut antea Ecclesia *S. Magni*. Claruit, *M. Iohannes de Hoxaria*, doctus vir.

MCCCCXXVIII. *Iuliana Everhartin*, Priorissa in *Kamnat*, reformato nuper Monasterio ibidem, Sede vacante, optimè præfuit, disciplinæ monasticæ strenua observatrix.

MCCCCXXIX. *Erneflus Roschart*, Sacerdos in *Oerlingshusen* Comitem de *Padberg* ad liberalitatem erga nos commovit, pro refrigerio animæ suæ. Submersus erat in seculo vanitatum, nunc autem per DEI gratiam totus immutatus.

MCCCCXXX. *Gregorius Hyrte*, Lector in vicino Monasterio, omnium Pontificum in Verdenvitas ordine & prolixè descripsit, interjectis multis rarioribus rebus.

MCCCCXXXI. Confirmat *Mauritius Abba* contractum Capituli Corbeienfis cum *Choumato de Martzhus*, præposito *tom Rhoden*, duas præbendas à Præpositura Monasterio nostro dannas concernentem.

MCCCCXXXII. *Lotbewicus Landgravius Hassia*, omni juri in *Kotwinckel* prope *Dringenberg*, & in decimis in *Meinbrexen* renunciat.

MCCCCXXXIII. *Benedictus Engler*, Monachus in *Bursfeld*, integrum vitam nobis misit *Richarti Fuldensis*.

MCCCCXXXIV. Abba noster cum *Ottone de Brunswick* pacem fecit. Obit paulo post hic. Q. I. P.

MCCCCXXXV. Successit *Arnolph de Malsborg*, Abba prius *Helmwarteshusanus*.

MCCCCXXXVI. *Ansgarius Ocht* è Diœcesi *Würzeborg*, pulcro & altiori stylo descripsit vitam *S. Burckbarti*, Commonachi nostri, & *S. Bonifacii* propinquai, totius Diœcesi. Patroni.

MCCCCXXXVII. Natus sum in festo *S. Antonii Eremitæ*, à quo nomen mihi est. Reversales dat *Stephanus de Malsborch*, Præpositus novæ Ecclesiaz *S. Pauli* in die *S. Matthiæ Apostoli*, in quibus fatetur, Ecclesiam istam totam spectare ad Corbeiam. Vocat enim Abbam, ibren leven genedigen *Lain-Heren*.

MCCCCXXXVIII. *Hartmannus de Porta à Burckbarto*, Episcopo in *Halversted*, & *Magno in Hilleneshem*, singularia donaria nobis attulit.

MCCCCXXXIX. Ministeriales de *Malsborch* varia beneficia accipiunt ab *Arnolfo* nostro propter officia & fidelitatem, ut dicitur, sed non sine damno nostro.

MCCCCXL. *Tidericus Hall* in die *S. Gothardi* obit. Q. I. P. cantavimus benefactori requiem, eamque promisimus conthorali ejus *Elisabet Busch*.

MCCCCXLI. *Petrus Lintholt*, cocus noster, multa pretiosa in templo abstulit. Factus postea fugitus miles, mox autem de patibulo suspensus.

MCCCCXLII. *Volckmarus Steber*, doctus juvenis, de *Monasterio in Gerden* chronicon confarinavit, & Capitulo in *Patherbrun* obtulit. *Michael Lyson* Canonicus occisus in via inter Monasterium & *Lüchtringen*; Nescimus vero à quo.

MCCCCXLIII. *Matthias Quintel* Presbyter in *Polle*, post mortem in campis & sylvis de die visus est à multis. Neminem lafit, omnes vero ad pœnitentiam commonuit serio.

MCCCCXLIV. *Antonius Drakenog*, factio *S. Iacobo* voto, in monte ejus perfetè curatus est. Erat autem, ut ajunt, *hydropicus & vertiginosus*. *Maria Domina in Valle Dei*, ipso anno electionis suæ obit. Q. I. P. Erat summa benefactrix & instauratrix in omnibus.

MCCCCXLV. *Heinricus C. de Homborch* in templo Monasterii *Amelunxbornensis* inter sacra truculenter occisus à *C. de Eversten*.

MCCCCXLVI. *Marcellus Friger* de *Böken*, Canonicus in *Hilleneshem*, fit Decanus *S. Petri*. Cum vero magis adhæreret *S. Stephani & Viti* monasterio quam *Patherbrun*, & ideo invisus esset, resignavit, & antiquum nidum suum repetit.

MCCCCXLVII. Missus sum studiorum gratia in Monasterium *Iburgense*. *Wilhelmus Misnie Marchio*, vastat Diœcesin nostram.

MCCCCXLVIII. *Polycarpus Fritler de Beverungen, Vicarius in Patherbrun, pro requie & refrigerio animæ sua in capella in Amlunzen hortum eidem dedit, ex hereditate paterna acceptum. Dissidia oriuntur in Conventu nostro contra Abbam.*

MCCCCXLIX. *Severus Adrian de Gadelhem novum altare in honorem S. Antonii Ecclesiæ ibidem dedit. Factus postea ibidem Pastor, utiliter præfuit. Georg Rübeler ex indiscreto zelo in Hungariam properavit.*

MCCCCL. *Werner de Surich & conjux ejus Iusta Kaminatam in Terviste vendunt Wilhelmo Landgravio de Hasfia, cum consensu Monasterii nostri, pro MC. aureis.*

MCCCCLI. *Wilhelmus junior, Dux de Brunswick, à Comite de Wunstorp captus, & in Winzenborg ductus est.*

MCCCCLII. *Hubert. Sigmund ad altare S. Bonifacii in Albaxen dedit duos mansos. Regina Salmse & Veronica de Steinbrug devotissimæ mulieres, ut nec frigus, nec nox, nec fames ultra eas à templo depelleret: sed aspidæ in eo rigidè vixerunt ad imitationem aliorum.*

MCCCCLIII. *Misius sum studiorum causâ ad Avunculum meum, Canonicum majoris Ecclesie Mimigarde verdensis, qui fideliter me educavit.*

MCCCCLIV. *Alexius de Campo amaro, Canonicus in Hilleneshem, de omnibus reditibus suis sextam partem S. Vito obrulit, ideo, quod in gravi morbo auxilium ejus expertus fuerat. Factus esset commonachus noster, nisi alii impedivissent.*

MCCCCLV. *Cornelius Schybe, Doctor Theologiae, factus est lector sacrarum pagina rum, sed non diu mansit hic. Vocatus enim in Reinersborn, tandem fit Abba. Daniel Are tæus, singularis artifex in variis sculptilibus, à Rege in Daniam vocatur, qui eum magno in pre tie habuit.*

MCCCCLVI. *Magdalena de Lütmersen duas curtes cum omni pecore & pertinentiis, inter Alersen & Holtemind jacentes, pro remedio animæ suæ, ad capellam S. Gertrudis dedit. Samson, Iudeus conversus missus est Meppen, & factus ibi laicus frater. Laudamus constantiam ejus.*

MCCCCLVI. *Remigius Drimlerus de Schaken omnia istius Monasterii privilegia, à Summis Pontificibus & Imp. nec non ab aliis data & innovata, jussu Dominae, custodiz Abbae nostri & Conventus tradidit. Samuel Schyrling fere persuaserat Arnolphi, ut Wisarah circa monasterium circulariter duceret. Fratres maxime volebant; Abba vero tardavit, & bene fecit. Quam dulce videtur bellum inexpertis!*

MCCCCLVI. *Bernard. Gall, Commonachus noster de S. Pantaleone arctioris custodiz ergo ad nos mittitur. Georg Patz in Brüggenveld à furioso tauro miserabiliter occisus est. Sibylla de Fürstenberg duos mansos S. Chyliano dederat: mutata jam sententia suâ, eosdem nobis contulit.*

MCCCCLIX. *Ionas Burgsaat, è monasterio Werben ad nos veniens, attulit multa chirographa istius Monasterii, quæ in custodiâ sumvit Abba. Caspar Görser de Ovenhusen S. Michaeli Archangelo dat aream una cum pecuaria.*

MCCCCLX. *Miraculum fit cum sancta hostea in Blomberg.*

MCCCCLXI. *Andreas Brang de Bodenwerther, Pastor in vicinia, extremam ruinam monasterio nostro vaticinatus est, quod ægrè ferebat Arnolphus.*

MCCCCLXII. *Nascitur monstruosus infans ex vacca cum quatuor pedibus vitulinis, mox tamen mortuus.*

MCCCCLXIII. *Abit Commonachus noster Godescalc de Brobach in Turciam ob martyrium. Obit Arnolphus, Abba noster. Q. I. P. Successit Heremann. de Stokbus, Prior antea Helmwarteshusanus, sub quo Monasterium intravi matura ætate, & jam subdiaconus.*

MCCCCLXIV. *Cognatus meus F. Lieutolph, novitus adhuc, somniet, ac si serpentes in insigni nostro se invicem confoderent. Illâ ipsa septimanâ venit nuncius, qui narrat, frater ejus ab alio nostræ Gentis in duello necatum esse. Sic verumerat somnium. Hoc ipso anno, jussu Abbae mei & cum auxilio ejus, hos consarcinare incepit annales. Placidus enim erat & doctus.*

MCCCCLXV. *Multum spirat, parum valet bonus Heremannus ob tempora difficultia.*

MCCCCLXVI. *Visitat Heremannus noster scholas & Ecclesias suas, & fecit quod potuit. Potuit autem parum. Stokbem & Holsted exuruntur & diripiuntur, cum aliis villis & oppidis.*

MCCCCLXVII. *Confirmat jura & privilegia Hoxor.*

MCCCCLXVIII. *Omnia inclinant ad ruinam.*

MCCCCLXIX. *Ideo Heremannus luctu, moerore & curis emaciatur. Obit Venerabilis Pater Iohannes de Indagine, III. Id. Augusti, alter in reformatioine Abba Bursveldensis, cui requiem cantavimus.*

MCCCCLXX. *Obit Heremannus Abba noster. Q. I. P. Successit Heremannus de Bömelhoreb. Miserrimus & pauperrimus Monasterii Inlyti status, ut etiam publicas lamentationes in formam letaniae componeret & decantaret F. Heinricus.*

MCCCCLXXI.

MCCCCLXXI. Abiit ergo cum licentia Superiorum, ut vocatus Magister Novitiorum,
ad Monasterium Herosveldense. Interea DEVS misereatur Corbejæ! Utipetas & doctrina Ordinem
nostrum exaltavit: ita luxus & socordia eundem depresso. Sapienti sat!

XXVI.

ROSVVITHÆ CARMEN

de
PRIMORDIIS & FUNDATORIBUS
COENOBII GANDESEMENSIS,
Ex MSto.

PROOEMIUM CARMINIS.

RCce meæ supplex humilis devotio mentis,
Gliscit felicis primordia Gandeshemensis
Pandere Cœnobii, quod cura non pigritana
Construxere Duces Saxonum jure potentes,
Luidulfus Magnus, clarus quoque filius eius
Oddo, qui cœptum perfecit opus memoratum.

HROSVVIDA GANDERSEMENSIS *Canonissa de*
Constructione Cœnobii Gandersemensis.

Ordo nunc rerum depositit debitus harum,
Ut prius illustris construictio GANDESEMENSIS
Apto COENOBII recinatur carmine nostri,
Quodnam construxisse DUCEM reverenter eundem,
Constat SAXONUM; quem prædixi Luidulfum.
Hic pernobilium natus de stirpe parentum,
Ortus quique sui respondens nobilitati,
Moribus egregiis usuque suæ probitatis
Inter Saxones crevit laudabilis omnes.
Namque fuit strenuus, forma nimiumque decorus,
Prudens in verbis, in cunctis cautus agendis,
Atque sui generis solus spes & decus omnis.
Hinc nam Francorum magni Regis HLUDOVICI
Militiae (b) primus adscriptus pene sub annis,
Ex ipso digne summo sublatus honore,
GENTIS SAXONUM mox suscepit COMITATUM,
Ac cito majoris donatus munere juris,
Principibus (c) fit, Ducibus sed nec fuit impar.
Quique suos omnes vicit pietate parentes,
Non minus insignis pompa vincebat honoris.
Cui CONJUX ergo fuerat prænobilis ODA
Edita Francorum clara de stirpe potentum;
FILIA BILLUNGI cuiusdam Principis almi,
Atque bonæ famæ generofæ scilicet AEDAE
Hæc igitur crebro precibus consueverat AEDA,
Se totamque suam Domino committere vitam;
Sæpius atque piis insistens sedula factis,
Promeruit bene promissis edocta supernis,

Discere

(b) primis. (c) fit par.